
Plán péče

na období 2010–2015 pro
Přírodní památku
Kysibl

Zpracovali : Mgr. Ester Ekrťová¹, Bc. Vladimír Štorek², Mgr. Aleš Jelínek³, Ing. Václav Křivan³ & Mgr. Libor Ekrť¹

Odborná spolupráce: RNDr. Antonín Reiter, Ph.D., Lukáš Skořepa, Mgr. Vlasta Škorpíková

2009

¹katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Branišovská 31, CZ-370 05, České Budějovice; privat: nám. Bratří Čapků 264, CZ-588 56, Telč, e-mail: ester.hofhanzlova@centrum.cz, libor.ekrt@gmail.com

²katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Branišovská 31, CZ-370 05, České Budějovice; privat: Dvořákova 1640, 56501 Choceň, email: xstorekv@seznam.cz

³ZO ČSOP Kněžice, Kněžice 109, CZ-675 21 Okříšky, vaclav.krivan@chaloupky.cz, ales.jelínek@chaloupky.cz

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Evidenční kód ZCHÚ, kategorie, název a kategorie IUCN

Kód ZCHÚ dle ÚSOP: 2217

Kategorie dle IUCN: IV. - řízená rezervace

(Kategorie IV. - Území pro management stanovišť/druhů: chráněná území zřizovaná převážně pro účely ochrany, prováděné cestou managementových zásahů.)

1.2 Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ

vydal: OkÚ Jindřichův Hradec č. 4/2002

dne: 9. 12. 2002

1.3 Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost k soustavě Natura 2000

kraj: - Jihočeský
obec s rozšířenou působností: - Dačice
obec a katastrální území: - Dešná, k.ú. Rancířov

národní park: - mimo NP
chráněná krajinná oblast: - mimo CHKO
jiný typ chráněného území: - není

Natura 2000

ptačí oblast: - není součástí
evropsky významná lokalita: - není součástí

1.4 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Seznam parcel v k.ú. Rancířov:

č. parcely	Druh pozemku	Výměra (ha)	Vlastník
928/1	lesní půda	0,3409	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
928/2	lesní půda	0,2475	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
929	lesní půda	0,4000	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
931	TTP	0,5880	Pozemkový fond ČR
932	lesní půda	0,0122	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
934	lesní půda	0,1266	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
936	lesní půda	0,0949	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
939/1	lesní půda	0,8147	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
939/2	ostatní plocha	0,1735	Pozemkový fond ČR
943	lesní půda	0,1298	Církev římskokatolická, farní úřad Vratěšín
947	lesní půda	1,2005	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
948	lesní půda	0,2766	Kunešová Marie, č. p. 11, 378 81 Dešná – Rancířov
949	lesní půda	0,1885	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
951	lesní půda	0,4500	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
954	lesní půda	0,6947	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
956	lesní půda	0,1406	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové

957	lesní půda	0,0719	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
958	lesní půda	0,4492	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
960/2	lesní půda	0,1510	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
960/3	TTP	0,1444	Pozemkový fond ČR
960/4	lesní půda	0,5268	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
971/3	lesní půda	1,2650	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
972/1	lesní půda	0,1651	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
973/1	lesní půda	1,2555	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
973/2	ostatní plocha	0,1630	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
973/3	ostatní plocha	0,0891	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
976/5	lesní půda	0,1120	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
977	lesní půda	0,3823	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
978	lesní půda	0,3924	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
980	lesní půda	0,1773	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
982	lesní půda	0,1820	Lesy ČR, s.p. Hradec Králové
1004/2	ostatní plocha	0,3474	Pozemkový fond ČR
1508/1	ostatní plocha	0,0432	obec Dešná, 378 73 Dešná
1515	vodní plocha	0,1816	obec Dešná, 378 73 Dešná

1.5 Výměra území a jeho ochranného pásma

Celková výměra ZCHÚ: 11,9782	
Výměra lesních pozemků dle parcelního vymezení: 10,2480	
Výměra porostní půdy: 8,85	les hospodářský: 8,85
Výměra bezlesí: 1,64	les ochranný: -
	les zvláštního určení: -
Výměra zemědělských pozemků dle parcelního vymezení: 0,7324	
Výměra vodních ploch a toků dle parcelního vymezení: 0,1816	
Výměra ostatních ploch (neplodných) dle parcelního vymezení: 0,8162	

Ochranné pásmo zahrnuje území do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

1.6 Hlavní předmět ochrany

1.6.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu

Ochrana lesních společenstev lužních lesů a dubohabřin s bohatým bylinným patrem a významnými druhy živočichů vázanými na tyto druhy biotopů. Druhově bohaté jsou i luční enklávy ležící uvnitř přírodní památky.

1.6.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav

Předmět ochrany na druhové úrovni i na úrovni rostlinných společenstev je stanoven na základě terénního průzkumu provedeného v r. 2009 zpracovateli plánu péče a dalšími spolupracovníky.

A. společenstva

Tabulka 1: Předmět ochrany na úrovni rostlinných společenstev je stanoven na základě terénního průzkumu provedeného v r. 2009 zpracovateli plánu péče (Ekrťová & Ekrť 2009).

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu společenstva
Hercynské dubohabřiny as. <i>Melampyro nemorosi-Carpinetum</i>	40	svahy různého sklonu nad nivou potoka s listnatými lesními porosty s dominantním dubem (<i>Quercus robur</i>) a habrem (<i>Carpinus betulus</i>)
Potoční olšiny podsv. <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>	28	Různě zvodnělé lesní porosty podél toku potoka a bočních pramenišť v nivě potoka
Vlhké pcháčové louky as. <i>Angelico sylvestris-Cirsietum oleracei</i> a as. <i>Caricetum cespitosae</i>	8	Vlhké až podmáčené louky na oglejených půdách na bázemi bohatších stanovištích v nivě potoka
Pobřežní vegetace as. <i>Beruletum angustifoliae</i>	1	Společenstva vytrvalých rostlin s poléhavými až vystoupavými lodyhami v mělké vodě v korytě potoka a na prameništích s proudící vodou.
Vegetace vysokých ostřic as. <i>Caricetum acutiformis</i>	1	Vlhká až podmáčená lada s kolísající hladinou spodní vody, dlouhodobě bez pravidelné seče

B. druhy – vyšší rostliny

Tabulka 2: Předmět ochrany na druhové úrovni je stanoven na základě terénního průzkumu provedeného v r. 2009 zpracovateli plánu péče (Ekrťová & Ekrť 2009).

§ = Chráněné druhy podle vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb.: §3 = ohrožený druh

C = Druhy Červeného seznamu ČR (Procházka 2001): C3 = ohrožený taxon; C4 = vzácnější taxon vyžadující pozornost, méně ohrožený

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
bledule jarní (<i>Leucojum vernum</i>)	2 trsy	C3/§3	v bylinném patře potočních olšin podsv. <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> ve v. části ZCHÚ
česnek medvědí (<i>Allium ursinum</i>)	vzácně (ca 2 m ²)	-	v bylinném patře potočních olšin podsv. <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>

kapraď podobná (<i>Dryopteris expansa</i>)	ojediněle	C4	v bylinném patře potočních olšin podsv. <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>
krtičník křídlatý (<i>Scrophularia umbrosa</i>)	roztroušeně	C3	vlhké louky a lada, světliny ve zvodnělých částech potočních olšin
lopuch hajní (<i>Arctium nemorosum</i>)	vzácně	C4	světliny a paseky listnatých lesích v pahorkatinách a nížinách
ocún jesenní (<i>Colchicum autumnale</i>)	roztroušeně až místy hojně	-	vlhké pcháčkové a ostřicové louky sv. <i>Calthion palustris</i>
ostřice trsnatá (<i>Carex cespitosa</i>)	místy hojně	C4	Vlhké louky as. <i>Caricetum cespitosae</i> , roztroušeně v dalších typech vegetace sv. <i>Calthion palustris</i> , či místy ve zvodnělých částech potočních olšin
popenec chlupatý (<i>Glechoma hirsuta</i>)	roztroušeně	C3	listnaté lesní porosty as. <i>Melampyro nemorosi-Carpinetum</i>
potočník vzpřímený (<i>Berula erecta</i>)	roztroušeně	C4	pobřežní vegetace malých vodních toků as. <i>Beruletum angustifoliae</i>
starček potoční (<i>Tephrosieris crispa</i>)	vzácně	C4	vlhké pcháčkové a ostřicové louky sv. <i>Calthion palustris</i>
upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>)	vzácně až roztroušeně (ca do 20 trsů)	C3/§3	vlhké ostřicové louky as. <i>Caricetum cespitosae</i>
žluťucha lesklá (<i>Thalictrum lucidum</i>)	ojediněle	C3	vlhké ostřicové louky as. <i>Caricetum cespitosae</i>

C. druhy – živočichové

Tabulka 3: Předmět ochrany na druhové úrovni je stanoven na základě terénního průzkumu provedeného v r. 2009 (A. Jelínek, V. Křivan, Inventarizační průzkum vybraných skupin bezobratlých – předběžná zpráva za rok 2009; V. Křivan, A. Reiter, Inventarizační průzkum obratlovců).

CS – Červený seznam bezobratlých ČR (Farkač et al 2005) – EN – ohrožený, NT – téměř ohrožený, VU – zranitelný

§ = Chráněné druhy podle vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb.: § I = kriticky ohrožený druh, § II = silně ohrožený druh, § III = ohrožený druh

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
batolec duhový (<i>Patara iris</i>)	hojný	§ III	lesní lemy
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	1 – 2 páry	§ II	lesní biotop
modrásek bělopásný (<i>Aricia eumedon</i>)	vzácný	VU	luční biotopy
netopýr černý (<i>Barbastella barbastellus</i>)	prokázaný výskyt	§ I	stromové dutiny ve starších porostech
ostruháček trnkový (<i>Satyrrium spini</i>)	hojný	VU	lesní lemy
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	ojedinělý	§ III	jednotlivá pozorování dospělců, rozmnožování pravděpodobně v periodických tůních v nivě potoka
skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	ojedinělý	§ 2	jednotlivá pozorování dospělců, rozmnožování pravděpodobně v periodických tůních v nivě potoka
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	možné hnízdění 1 páru	§ III	lesní lemy

strakapoud prostřední (<i>Denrocopos medius</i>)	1-2 páry	§ III	lesní biotop
střevlík Scheidlerův (<i>Carabus scheidleri</i>)	hojný	§ III	luční biotopy
tesařík <i>Saphanus piceus</i>	vzácný	NT	starší lískové keře v lesních lemech
tesařík pižmový (<i>Aromia mochata</i>)	vzácný	NT	rozpadající se vrby v břehovém porostu potoka v severovýchodní části
řuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	3 – 5 párů	§ III	lesní okraje
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	hojný	§ III	luční biotopy, mokřady, lesní lemy
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	hojný	§ III	lesní biotop
zlatohlávek skvrnitý (<i>Oxythyrea funesta</i>)	hojný	§ III	luční biotopy
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	možné hnízdění 1 páru	§ II	lesní biotop

1.7 Dlouhodobý cíl péče

Přírodní památku Kysibl tvoří jednak lesní, jednak nelesní společenstva, která představují biogeograficky velmi významnou lokalitu řady druhů rostlin a živočichů vázaných na listnaté lesy a vlhké louky v nivě a na svazích malého vodného toku v stupni pahorkatin s výskytem bázemi bohatších podkladů. Jedná se o lesní a luční společenstva, jejichž vznik, charakter i současná podoba byla zejména v minulosti (a je i v současné době) úzce spjata s činností člověka.

Dubohabrové háje pahorkatin a na ně vázané druhy rostlin a živočichů jsou produktem po staletí přetrvávajícího využívání (toulavá seč, vysekávání letniny, přepásání, vyhrabávání opadanky aj.), které podporovalo výmladkové druhy dřevin a vytvářelo obecně rozvolněné, prosvětlené porosty s nižším zápojem, etážovitou strukturou a osluněnými výstavky dřevin. Za posledních 200 let se tento způsob hospodaření v lesních porostech postupně vytratil a v řadě případů se významně projevil na změně jejich struktury i druhového složení. Zachování druhové rozmanitosti těchto společenstev na úrovni bylinného patra a entomofauny se tedy ani dnes neobejde bez znovuzavedení některých prvků tradičního obhospodařování do „údržby lesa“.

Na druhou stranu olšové luhy, jejichž vznik v naší krajině souvisí se sedimentací povodňových hlín v nivách toků po velkoplošném odlesnění krajiny člověkem, představují často přirozenou sukcesní řadu na opuštěných vlhkých loukách a mohou reprezentovat biotopy, které je vhodné v určité podobě a po určitou dobu ponechat vlastnímu vývoji. Tímto způsobem lze dosáhnout ve vhodných případech výrazné stanovištní mozaikovitosti a umožnit existenci dalších cenných biotopů pro přežívání a výskyt řady druhů rostlin a živočichů.

Lesní hospodaření by mělo vést k zachování listnatého charakteru porostů, odstranění stanovištně nepůvodních dřevin a zachování maximálního množství mrtvé a odumírající dřevní hmoty v porostech. Na menších plochách by bylo vhodné podpořit vytváření mozaikovitě prosvětlených listnatých porostů, místy je vhodné obnovení pařezinové struktury (hospodaření s cíleným využitím výmladnosti) a uvolnění vzrostlých starých jedinců výstavkového charakteru.

Přesto, že se jedná o lokalitu ležící z významné části na lesní půdě, tak velice podstatnou složkou stanovištní i druhové diverzity území představují nelesní enklávy vlhkých luk. Tato společenstva nelze zachovat bez pravidelné aktivní údržby. Zachování a pečlivá realizace

pravidelné seče a další péče o nelesní společenstva by měla patřit mezi priority při aktivní ochraně přírodního bohatství tohoto ZCHÚ.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Obecná charakteristika:

Přírodní památku Kysibl tvoří úzká, mělce zaříznutá údolní niva pramenné oblasti bezejmeného pravostranného přítoku řeky Blatnice. Lokalita představuje komplex listnatých lesních porostů v mozaice s různě velkými a zachovalými enklávami vlhkých luk, obklopený rozsáhlými polními kulturami. Díky odlehlosti a pozici na hranici správních celků se zde zachovala relativně pestrá ukázka lesní a mokřadní vegetace tohoto, v rámci Jihočeského kraje, specifického regionu. Díky razantní obnově obhospodařování bezlesích enkláv v posledních několika letech se z větší části podařilo zachovat a obnovit většinu lučních porostů. Dlouhodobá absence hospodaření, splachy živin z okolních polí a provedení drastické meliorace v okrajové části území však způsobilo značnou míru eutrofizace a ruderalizace přírodních společenstev.

Území se nalézá ve fytogeografickém okrese (fytochorionu) 68 – Moravské podhůří Vysočiny (fytogeografický obvod – Českomoravské mezofytikum) (Skalický 1988) a ve čtverci 7059c středoevropského síťového mapování (Ehrendorfer & Hamann 1965).

Potencionální přirozenou vegetaci území tvořily podle Neuhäuslové (Neuhäuslová 1998) černýšové dubohabřiny (as. *Melampyro nemorosi-Carpinion*).

Nadmořská výška: 445–470 m n. m.

Geologie:

Geologické podloží je tvořeno metamorfními horninami moldanubika, konkrétně muskovit biotitickou pararulou a okrajově s menšími vložkami amfibolitu a kvarcitu. V místech údolní nivy je horninové podloží překryté kvartérními hlinitopísčnými deluviofluviálními sedimenty (ČGS 2004). PP Kysibl tvoří pramennou oblast bezejmeného pravostranného přítoku říčky Blatnice náležející do povodí Dyje.

Flóra a vegetace:

Území PP Kysibl je tvořeno mozaikou lesní a nelesní vegetace vázané na mělce zaříznutou nivu potoka obklopenou rozsáhlými polnostmi. Plošně převažují lesní společenstva, která tvoří na svazích nad nivou vegetace dubohabřin sv. *Carpinion*. Jedná se o lesní porosty s dominantním dubem letním (*Quercus robur*) a habrem (*Carpinus betulus*) případně s příměsí dalších dřevin (*Prunus avium*, *Acer pseudoplatanus* aj.). V keřovém patře je hojně zastoupena líska (*Corylus avellana*). Bylinné patro je vyvinuto v závislosti na zástínu a míře eutrofizace, výrazněji se projevuje převážně v jarním aspektu s výskytem prvosenky vyšší (*Primula elatior*), kostivalu hlíznatého (*Symphytum tuberosum*), sasanky hajní (*Anemone nemorosa*), kokoříku mnohokvětého (*Polygonatum multiflorum*), plicníku lékařského (*Pulmonaria officinalis*) či vzácně jaterníku podléšky (*Hepatica nobilis*). V letním aspektu se pouze místy významněji uplatňuje válečka lesní (*Brachypodium pinnatum*). Ve vlastní nivě potoka přechází hájové porosty plynule k vegetaci olšového luhu podsv. *Alnenion glutinoso-incanae*. Luční vegetace je poměrně homogenní a tvoří ji vlhké louky sv. *Calthion palustris*, jejichž variabilita je vázána především na gradient vlhkosti a stupeň degradace konkrétních porostů. Na sušších plochách vázaných především na okrajové části nivy jsou vyvinuté

porosty s dominantním zastoupením širokolistých bylin (as. *Angelico sylvestris-Cirsietum oleracei*), na místech s vyšší hladinou podzemní vody jsou zastoupena ostřicová společenstva as. *Caricetum cespitosae*.

Vzhledem k omezené rozloze území je struktura vegetace na ploše PP poměrně pestrá a v různě pokročilém stádiu degradace. Jsou zde zastoupena z hlediska vodního režimu i stupně eutrofizace zachovalá, stále druhově pestrá lesní i luční společenstva, ale také porosty již druhově velmi ochuzené, ruderalizované a ovlivněné nevhodnými zemědělskými i lesnickými zásahy. Celkově však přírodně cenná společenstva plošně převládají.

Floristické složení lokality reprezentuje typická garnitura druhů listnatých lesů pahorkatin a údolních niv či vlhkých luk a mokřadů nižších oblastí vázaných často na bázemi bohatší podklady. Z pohledu jižních Čech se jedná o území z části floristicky ojedinělé, což je však dáno hranicí správního území, které je historicky i fyto geograficky typicky moravské. Území tak hostí řadu taxonů typických pro jižní Moravu a v jižních Čechách vzácných či zcela chybějících. Dále se zde vyskytují druhy vázané na nivy a mokřady nižších poloh či bázemi bohatší podklady, jejichž stanoviště byly v minulosti silně zasaženy odvodněním krajiny a intenzifikací v zemědělství. Z druhů vázaných na lesní biotopy se jedná především o bleduli jarní (*Leucojum vernum*), česnek medvědí (*Allium ursinum*) či popenec chlupatý (*Glechoma hirsuta*). Z lučních druhů jsou to druhy úpolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), žluťucha lesklá (*Thalictrum lucidum*) a ocún jesenní (*Colchicum autumnale*). V případě nížinných mokřadních druhů – potočnicku vzpřímeného (*Berula erecta*) a krtičníku křídlatého (*Scrophularia umbrosa*) se jedná o jedinou lokalitu v rámci Jihočeského kraje. Pro podrobný přehled flóry a vegetace daného území byl vypracován botanický inventarizační průzkum (Ekrtová & Ekrt 2009).

Fauna:

Lokalita představuje významné refugium lesní fauny přírodě blízkých listnatých lesů. Zjištěno bylo početné společenstvo lesních druhů bezobratlých vázaných na listnaté lesy nižších a středních poloh charakteristické pro zachovalá lesnatá území jihozápadní Moravy.

K nejvýznamnějším nálezům patří střevlíci *Leistus rufomarginatus* a *Aptinus bombardia*. Oba tyto druhy jsou řazeny mezi reliktní, s těžištěm výskytu v zachovalých lesích karpatské oblasti dosahující na jihozápadní Moravě západní hranici areálu v ČR. K typickým druhům na lokalitě dále patří např. střevlík kožitý (*Carabus coriaceus*), největší zástupce čeledi střevlíkovitých v naší fauně, který žije lokálně v teplejších oblastech ČR v přírodě blízkých listnatých lesích. Ze saproxylických skupin byl zatím zjištěn výskyt některých méně hojných druhů jako např. tesařík *Saphanus piceus* vázaný na rozpadající se keře lísky nebo brouk z čeledi Melandridae – *Hypulus quercinus*, který žije vzácně ve starých dubových lesích.

Z obratlovců patří k nejvýznamnějším druhům evropsky významný netopýr černý (*Barbastella barbastellus*). Tento druh obývá především zachovalé listnaté lesy nižších a středních poloh. Starší lesní porosty obývá strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*), datel černý (*Driocopus martius*) nebo krutihlav obecný (*Jynx torquilla*). K vzácnějším druhům s nepravidelným výskytem patří žluva hajní (*Oriolus oriolus*).

Luční biotopy hostí druhově nepříliš početné společenstvo denních motýlů s charakteristickými druhy vlhkých luk a lad. Zjištěna byla populace perleťovce kopřivového (*Brenthis ino*), který se v nižších polohách vyskytuje velmi lokálně na zachovalejších vlhkých loukách. Poměrně vzácně se vyskytuje modrásek bělopásný (*Aricia eumedon*), který byl nalezen pouze na nekosené části louky na jižním okraji lokality. Na květech luční vegetace číhají na svou kořist také někteří regionálně významní zástupci pavouků z čeledi běžníkovití, zejména *Synema globosum* a *Misumenops tricuspis*.

Lesní lemy a zarůstající okraje luk jsou svébytným prostředím s některými významnějšími druhy světlých listnatých lesů. Z motýlů je to např. ostruháček trnkový

(*Satyrrium spini*), batolec duhový (*Apatura iris*) nebo přástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*). Na vegetaci výslunných lesních okrajů sledované lokality jsou vázány rovněž některé vzácně nalézané druhy pavouků, např. běžník *Pistius truncatus* či skákavka *Macaroeris nidicolens*, která zde dosahuje západní hranice areálu v ČR. Z ptáků hnízdících v křovinách se běžně vyskytuje ůuhýk obecný (*Lanius collurio*).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Tabulka 4: Výčet zvláště chráněných druhů vyšších rostlin

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
bledule jarní (<i>Leucojum vernum</i>)	2 trsy	§3	v bylinném patře potočných olšin podsv. <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> ve v. části ZCHÚ
upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>)	vzácně až roztroušeně (ca do 20 trsů)	C3/§3	vlhké ostřicové louky as. <i>Caricetum cespitosae</i>

Tabulka 5: Výčet zvláště chráněných druhů živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
střevlík Scheidlerův (<i>Carabus scheidleri</i>)	hojný	§ III	luční biotopy
zlatohlávek skvrnitý (<i>Oxythyrea funesta</i>)	hojný	§ III	luční biotopy
batolec duhový (<i>Apatura iris</i>)	hojný	§ III	lesní lemy
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	ojedinělý	§ III	jednotlivá pozorování dospělců, rozmnožování pravděpodobné v periodických tůních v nivě potoka
skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	ojedinělý	§ II	jednotlivá pozorování dospělců, rozmnožování pravděpodobné v periodických tůních v nivě potoka
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	hojný	§ III	luční biotopy, mokřady, lesní lemy
strakapoud prostřední (<i>Denrocopos medius</i>)	1-2 páry	§ III	lesní biotop
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	možné hnízdění 1 páru	§ III	lesní lemy
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	3 – 5 párů	§ III	lesní okraje
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	hojný	§ III	lesní biotop
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	1 – 2 páry	§ II	lesní biotop
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	možné hnízdění 1 páru	§ II	lesní biotop
netopýr černý (<i>Barbastella barbastellus</i>)	prokázaný výskyt	§ I	stromové dutiny ve starších porostech

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti

a) ochrana přírody

Po dlouhou dobu se jednalo o lokalitu širší odborné veřejnosti neznámou. K vyhlášení území za přírodní památku došlo až v r. 2002. Územní ochrana zde zajistila zachování souboru regionálně významných vegetačních typů, které v minulosti představovaly pravděpodobně významnou a typickou složku biodiverzity celého regionu jz. Moravy. Ovšem v posledních 50-ti letech tyto společenstva téměř zmizely vlivem odvodnění krajiny a intenzifikace v zemědělství. V r. 2007 došlo k razantní obnově lučních společenstev (odstranění náletu dřevin a křovin a obnově pravidelné seče). Díky tomuto zásahu byla zachována a z velké části obnovena jedna z nejvýznamnějších složek biodiverzity ZCHÚ. Na druhou stranu deponování pokosené biomasy na lesních okrajích dubohabřin a v cenných porostech olšin lze považovat za velmi nevhodný způsob řešení „likvidace“ biomasy, který částečně snižuje efekt dalších provedených zásahů resp. vyvětvení a otevření části lesních okrajů na kontaktu s luční vegetací. Květnaté hájové bylinné patro, které velice dobře zareagovalo na tento typ zásahu, vlivem deponií zaniká a dochází k šíření nežádoucích nitrofilních a ruderalních druhů.

b) lesní hospodářství

Přírodní památka Kysibl je charakteristickým příkladem geneze a historie naší krajiny v případě lesní vegetace nižších poloh a potočních niv. Na historických mapách (II. vojenské mapování – Františkovo (1836-1852), <http://oldmaps.geolab.cz>) je plocha zachycena jako údolí potoka s převládajícími lučními porosty a roztroušenými soliterními dřevinami podél toku. Pouze na svazích při pravém břehu byly pravděpodobně přítomny křovinaté světlé porosty dřevin, které by jsme pravděpodobně našimi současnými měřítky za les vůbec nepovažovali.

Vlivem celospolečenských změn v průběhu 20. století zarostla pravděpodobně větší část nivy spontánně olší lepkavou (zčásti se mohlo jednat o umělé zalesnění). Na sušších svazích se naopak rozvinuly a zapojily porosty dubohabřin, které vlivem podpory pěstování vysokokmenného lesa a omezením tradičního využívání lesa (vysekávání letniny, přepásání aj.), významně změnilы svou původní strukturu a světlý charakter.

Odlehlost lokality, výskyt na hranici správních celků a její nevelká rozloha se zřejmě zasloužily o to, že lesní porosty nejsou intenzivně lesnický využívány a je zde poměrně hojně zastoupena tlející a odumírající dřevní hmota, což je velice významný faktor ovlivňující především biodiverzitu hub, xylofágní entomofauny, případně dalších živočišných druhů.

Z novodobých zásahů lze za jednoznačně negativní označit vnášení skupin stanovištně nepůvodních jehličnatých dřevin (*Picea abies*, *Larix decidua*) dřevin, které má za důsledek ochuzení až destrukci nejen bylinného patra. Naštěstí jsou tyto výsadby malého rozsahu a celkovou přírodní kvalitu území ovlivňují pouze okrajově.

c) zemědělské hospodaření

Změna způsobu a intenzity zemědělského hospodaření měla na stav a charakter sledovaného území velmi významný vliv. Jak již bylo řečeno výše, vlivem celospolečenských změn zejména v průběhu 20. století došlo nejprve k částečnému ústupu využívání vlhkých až podmáčených luk, které do té doby představovaly dominantní biotop na sledovaném území. Část jejich původní rozlohy zarostla olší a vznikl zde typický potoční olšový luh.

Dramatická změna zemědělského hospodaření po 2. světové válce přinesla výrazný nárůst eutrofizace lučních i lesních porostů. Na druhou stranu přinesla také ústup od pravidelného obhospodařování ekonomicky nelukrativních či obtížně obhospodařovatelných pozemků.

Vlivem splachů živin z okolních intenzivně obhospodařovaných polních kultur obklopujících v podstatě téměř celé území ZCHÚ došlo k výrazné eutrofizaci až ruderalizaci lučních společenstev a v místech intenzivních splachů i bylinného patra lesních porostů. Ve spojení s ústupem pravidelné seče v případě nelesních porostů vedla absence hospodaření až téměř k zániku cenné luční vegetace. Je pravděpodobné, že absence pravidelného hospodaření v kombinaci s masivním používáním agrochemikálií mohla způsobit také omezení až zánik některých populací citlivých druhů rostlin či živočichů, které již tedy na území nenalezneme nebo jsou v současné době pod hranicí naležitelnosti běžných inventarizačních průzkumů.

Za jednoznačně nejhorší a přímý zásah do přírodních biotopů ZCHÚ lze označit drastickou melioraci vlastního prameniště potoka a luční enklávy na jz. okraji PP. Zásah lze označit za nevratný, niveleta toku je příliš hluboko na odkrytí a uvedení do „původního“ stavu. Tento zásah společně s následnou zemědělskou intenzifikací (hnojení a dosev) porostu významně ochudil a degradoval původní společenstva vlhkých luk.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Plán péče o navrženou PP Kysibl (2003 – 2005)

LHP pro LHC LČR – LS Znojmo (1.1.2006 – 31.12.2015)

LHP pro LHC LČR – LS Dačice (1.1.2005 – 31.12.2014)

Hospodářské soubory, základní hospodářská doporučení a rámcové směrnice hospodaření pro PLO 33 – Předhůří Českomoravské vrchoviny

2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti

a) lesní hospodářství

Nejvýznamnějším faktorem potencionálně ohrožujícím především celkovou druhovou diverzitu na úrovni rostlin i živočichů je celková homogenizace vertikální i horizontální struktury lesních porostů. Dochází k tomu jednak přirozeným vývojem lesních porostů, jednak důrazem na „pěstování“ vysokokmeného zapojeného typu lesa s vyloučením některých dřívě využívaných praktik (vysekávání letniny, pařezinový způsob hospodaření, toulavá seč, přepásání aj.). Uniformní stinná lesní společenstva s podrostem mezofilního až nitrofilního charakteru ztrácejí např. rozmanitost hájových druhů v bylinném patře apod. Mohutné, místy prosychající duby (*Quercus robur*) zcela zastíněné hustými porosty lísky (*Corylus avellana*) či habru (*Carpinus betulus*) ztrácejí atraktivnost pro významné druhy xylofágní entomofauny a další živočišné druhy, preferující staré osluněné stromy.

b) zemědělské hospodaření

Jelikož je téměř celé území PP obklopeno intenzivně obhospodařovanými polními kulturami dochází, zejména na některých místech, stále k nežádoucímu splachu živin, jehož důsledkem je následná eutrofizace až ruderalizace jak cenných lučních společenstev tak bylinného a keřového patra (šíření *Sambucus nigra*) lesních porostů. Tyto procesy obecně provází snížení druhové diverzity rostlinných společenstev, ústup konkurenčně slabších druhů rostlin apod.

c) jiné způsoby využívání (ochrana přírody)

Jednoznačně negativně lze hodnotit praktikovaný způsob uskladnění („likvidace“) biomasy vzniklé při kosení lučních porostů. Biomasa je deponována v okrajích dubohabrových porostů, nebo v olšíně při okraji lučních enkláv. Tlející biomasa zde způsobuje totální destrukci bylinného patra, rozkladem se navíc uvolňují živiny které zvyšující trofii bezprostředního okolí kompostů a dochází tak k šíření nežádoucích, ruderalních druhů. Tato

situace je alarmující zejména z toho důvodu, že byly vynaloženy jistě nemalé finanční prostředky a úsilí k uvolnění a vyvětvení porostních okrajů, což je důležité pro přežívání některých druhů entomofauny a rozvoj květnatého, druhově pestrého, hájového bylinného patra. Zavážení regenerující plochy „odpadem“ je tedy v přímém rozporu s navrženým managementem daného stanoviště. Pokud bude hromadění biomasy v lesních okrajích či porostech s zachovalým bylinným patrem pokračovat lze označit celý finančně náročný zásah za zcela zbytečný.

Stejně kriticky lze přistupovat k provedení vlastní seče lučních porostů. Obnova pravidelné seče z velké části obnovila, alespoň uspokojivý stav lučních porostů. Ovšem vzhledem k již výše zmiňovanému intenzivnímu splachu živin z polí, absenci pravidelné seče v minulosti, případně nevhodným intenzifikačním zemědělským zásahům na části bezlesích enkláv, je většina lučních porostů degradována různým stupněm eutrofizace. Navíc se částečně jedná o přirozeně vysoce produktivní porosty, kde i krátká absence pravidelné seče může způsobit výrazné nahromadění živin. U tohoto typu porostů je správné načasování a perioda seče zásadní pro další vývoj resp. zlepšení struktury a změny kvantitativního i kvalitativního druhového složení lučních společenstev. V roce 2009 však byly plochy pokoseny v naprosto nevyhovujících termínech na konci léta, kdy se efekt seče jako odebrání živin z ekosystému obecně výrazně snižuje. Na části ploch pokosených dříve, byla zase dlouhodobě ponechána tlející biomasa. Tento způsob seče má velice diskutabilní efekt na zvýšení kvality porostů a lze jej částečně považovat za plýtvání vynaloženými prostředky.

2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

V současnosti je území Přírodní památky v relativně uspokojivém stavu a to především díky několika razantním zásahům v nedávné minulosti, které obnovily především nelesní společenstva. Vyskytují se zde životaschopné populace řady vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Ovšem bez okamžitého započítání zde navrhovaných zásahů může v budoucnu dojít k zastavení pozitivní obnovy přírodních kvalit území a postupné degradaci až zániku některých cenných složek druhové i stanovištní diverzity ZCHÚ.

Vlivem postupného zapojování keřového a stromového patra listnatých lesních porostů na svazích nivy došlo k přeměně společenstev světlých hájů ve stinná společenstva mezofilního až nitrofilního charakteru, která však z hlediska biodiverzity už zdaleka nejsou tak cenná a významná. Ztrácí se biotop osluněných, mohutných výstavkových dřevin, velice cenných např. pro biodiverzitu entomofauny.

Na druhou stranu, se na ploše ZCHÚ vyskytuje v relativně uspokojivém množství tlející a odumírající dřevní hmota jako substrát pro xylofágní hmyz. Zastoupeny jsou také poměrně hojně staré stromy s dutinami, které jsou důležitým stanovištěm vzácných a ohrožených druhů některých živočichů.

Stav nelesních společenstev je značně závislý na stupni předchozí degradace konkrétních ploch a hlavním účelem navrhovaných zásahů by mělo být efektivní obhospodařování těchto společenstev vedoucí k omezení trofie a stupně ruderalizace některých částí PP.

Obecně lze také říci, že na celé ploše ZCHÚ je velmi omezená, až zanedbatelná plocha nevhodných jehličnatých lesních kultur. Většina těchto ploch není ani z lesnického hlediska v optimálním stavu.

2.5.1 Základní údaje o lesích

Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	1235
Výměra LHC v ZCHÚ (ha)	8,5 ha
Období platnosti LHP (LHO)	1.1.2006 – 31.12.2015
Organizace lesního hospodářství *	Znojmo
Nižší organizační jednotka **	Uherčice

Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	614 803
Výměra LHC v ZCHÚ (ha)	2 ha
Období platnosti LHP (LHO)	1.1.2005 – 31.12.2014
Organizace lesního hospodářství *	Dačice
Nižší organizační jednotka **	

* u LČR na úrovni lesní správy nebo lesního závodu, u ostatních na úrovni majetku

** u LČR revíry (polesí), u ostatních jen pokud mají

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: 16 – Českomoravská vrchovina				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
3D8	obohacená dubová bučina netýkavková	BK 6, LP 2, DBz 2, JVmlčč+, JD+, HB 0-1, (JS, JL) +, (TŘ, OS) - +0	1,24	16,3
3D6	obohacená dubová bučina bažanková	BK 5-7, DBz ±3, HB 0-1, JVm 0-1, LP ±2, (JS, jilmy) +, JD ±2, (TŘ, OS) 0±	0,74	9,7
3H1	hlinitá dubová bučina šřavelová	BK 6, DB 3, HB 1, JS+, JD+	1,78	23,4
3L1	jasanová olšina potoční	OL 4-8, JS 1-3, SM 0-3, (javorý, OS, VR, TPč) +	1,56	20,5
3S3	svěží dubová bučina s ostřicí prstnatou	BK 3, DB 3, LP 1, JD+, HB+	1,57	20,6
2D4	obohacená buková doubrava s ostřicí chlupatou	DBz 6, BK 1, LP 1, JVmlčč 1, HB 1, JLh+, slabě keře	0,72	9,5
Celkem			7,61	100%

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (%)
352B2 (3S3)			
jehličnany			
SM	smrk ztepilý	95	0
MD	modřín opadavý	+	0
listnáče			

BK	buk lesní	0	30
DB	dub letní	+	30
LP	lípy	0	10
HB	habr obecný	0	+
352B3 (3S3)			
jehličnany			
SM	smrk ztepilý	+	0
JD	jedle bělokorá	0	+
listnáče			
DB	dub letní	90	30
BK	buk lesní	0	30
LP	lípy	0	10
JVk	javor klen	+	0
HB	habr obecný	+	+
352B6 (3S3)			
listnáče			
DB	dub letní	100	30
BK	buk lesní	0	30
LP	lípy	0	10
HB	habr obecný	0	+
352B7 (3S3)			
jehličnany			
SM	smrk ztepilý	100	0
listnáče			
DB	dub letní	0	30
BK	buk lesní	0	30
LP	lípy	0	10
HB	habr obecný	0	+
352B8 (3D8)			
jehličnany			
JD	jedle bělokorá	0	+
listnáče			
DB ²	dub letní	40	20
BK	buk lesní	0	60
LP	lípy	0	20
HB	habr obecný	+	0-10
TŘ	třešeň ptačí	+	+
OL ³	olše lepkavá	60	0
352B9 (3H1)			
jehličnany			
JD	jedle bělokorá	0	+20
listnáče			
DB	dub letní	100	30
BK	buk lesní	0	60
HB	habr obecný	0	10
352B13 (3H1)			
jehličnany			
JD	jedle bělokorá	0	+

listnáče				
DB	dub letní	60	30	
BK	buk lesní	0	60	
HB	hab obecný	40	10	
352C5 (3D8)				(3L1)¹
listnáče				
OL	olše lepkavá	90	0	40-80
DB ^{2,4}	dub letní	+	20	0
BK	buk lesní	0	60	0
LP	lípy	0	20	0
JS	jasan ztepilý	0	+	10-30
VR	vrba křehká	+	0	+
352C8 (3D8)				(3L1)¹
listnáče				
DBI ⁴	dub letní	+	20	0
OL	olše lepkavá	100	0	40-80
BK	buk lesní	0	60	0
LP	lípy	0	20	0
JS	jasan ztepilý	+	+	10-30
JL	jilm	0	+	0
VR	vrba křehká	+	0	+
JVm	javor mléč	0	+	+
352C12 (3D8)				(2D4)¹
jehličnany				
SM	smrk ztepilý	5	0	0
listnáče				
DB ²	dub letní	70	20	60
OL ³	olše lepkavá	20	0	0
BK	buk lesní	0	60	10
JVm	javor mléč	0	+	10
HB	habr obecný	0	0-10	10
LP	lípy	5	20	10
147D0 (3D8)				(3D6)¹
147D8a (3D8)				(3D6)¹
jehličnany				
JD	jedle bělokorá	0	+	+20
listnáče				
DB ^{5,2}	dub letní	55	20	+30
BK	buk lesní	0	60	50-70
LP	lípy	0	20	+20
OL ³	olše lepkavá	45	0	0
VR ³	vrba křehká	+	0	0
147D8b (3D8)				(3L1)¹
listnáče				
OL	olše lepkavá	100	0	40-80
BK	buk lesní	0	60	0

LP	lípy	0	20	0
DBI	dub letní	0	20	0
JS	jasan ztepilý	+	+	10-30
147D8c (3D8)				(3L1)¹
listnáče				
OL	olše lepkavá	100	0	40-80
BK	buk lesní	0	60	0
LP	lípy	0	20	0
DBI ⁴	dub letní	+	20	0
JS	jasan ztepilý	+	+	10-30

**► Hodnocení stupně přirozenosti lesních porostů,
s ohledem na další způsob usměrňování jejich vývoje**

Podle Vršky, Horta (a kol.), revidováno, upraveno a doplněno – Pokorný (2008)

Stupně přirozenosti lesních porostů	Druhová skladba dřevin		Přípustné způsoby ovlivnění lesních porostů (spolu s některými diagnostickými znaky)	Barva v mapě
	1.*	2.**		
2. Les přírodní ► Porosty ponechané dalšímu samostatnému vývoji: Tyto porosty mají charakter přirozených, strukturovaných lesních společenstev; obvykle se ponechávají plně bez zásahu, včetně nahodilých vývrátů, odumřelých stromů a souší.	0-10%	zpravidla ano	a) obnovní a výchovné zásahy (úmyslná těžba, následné umělé zalesnění), sledující převážně hospodářské cíle, uplatněné dříve v minulosti na méně jak ¼ plochy (v současnosti zpravidla ne); v porostech bývá obvykle ponechán určitý (ne vždy plně dostačující) podíl tlejícího dřeva b) ≠ úplné vyloučení obnovních sečí a plošných asanačních zásahů; současně nebo výhledově mohou být uplatněna některá, za specifických podmínek přípustná regulační opatření, jako vyplocení porostních částí vůči okusu, případně doplnění chybějících dřevin přirozené skladby (materiálem autochtonního původu)	hnědá
3. Les přírodě blízký ► Porosty v zásadě blízké přirozenému složení: V těchto porostech může být potřebné provést některé zásahy, nezbytné k dílčí úpravě jejich druhové skladby, věkové struktury nebo opatření, vzhledem k zájmu na zachování specifického motivu ochrany, porostního tvaru nebo charakteru lesn. společenstva ¹	0-25%	obvykle nejsou přítomny veškeré původní druhy dřevin	a) v nedávné minulosti (většinou ne déle než představuje obvyklá doba obmýtní) byly na více jak ¼ plochy uskutečněny obnovní a výchovné zásahy, sledující zejména hospodářské cíle (mýtní těžba porostu s následným zalesněním) nebo jsou takové zásahy v blízké budoucnosti předpokládány b) částečně zjednodušená nebo pozměněná věková a prostorová struktura, zřejmě je ochuzení dřevinné skladby nebo úplná absence některé z hlavních dřevin, v porostech obvykle chybí odpovídající podíl odumřelého a tlejícího dřeva c) možná je příležitostná nahodilá těžba jednotlivých živých stromů, nalétnutých kalamitními druhy hmyzu a odvoz tohoto dříví v současnosti	sytě žlutá
4. Les přírodě vzdálený ► Porosty silně ovlivněné hospodářskými zásahy: Předpokládá se změna druhové skladby spolu s postupnou úpravou věkové a prostorové struktury	0-50%	ne	a) provádějí se obnovní nebo výchovné zásahy (mýtní těžba s následnou obnovou převážně umělým zalesněním), sledující hospodářské cíle b) lesní porosty mají silně zjednodušenou věkovou strukturu (+/- stejnorodé), zastoupení dřevin neodpovídá předpokládané přirozené dřevinné skladbě, v porostech patrná absence odumřelého dřeva	modrá
5. Les nepůvodní ► Z hlediska ochrany přírody porosty stanovištně (nebo provenienčně) nevhodné skladby: Nezbytná je přeměna porostů, zejména zásadní změna druhové skladby	51-100 %	ne	kulturní lesní porosty s převahou stanovištně /geograficky/ nepůvodních dřevin, např.: - topolové plantáže v lužních lesích, akátiny na stanovištích dubohabřin, - jehličnaté kultury v pásmu květnatých a bikových bučin, resp. na místě kyselých doubrav, tvořené převážně BO a SM (a pod.) - porosty douglasky, vejmutovky, jedle obrovské, dubu červeného, resp. jiných introdukovaných dřevin	červená
6. Holina	-	ne	neklasifikované plochy / do této kategorie spadají paseky, průseky s produktovody a energetickým vedením, lesní cesty, skládky dříví a jiné nelesní enklávy (pastervní loučky, prameniště atd.)	bílá

¹ přirozené zastoupení (%) podle Wimmera (Wimmer 2002)

² podle navrženého SLT dub zimní, do zdejších podmínek však ekologicky lépe zapadá dub letní, který je zde také hojně rozšířen

³ porostem zjevně prochází SLT 3L1, olši lepkavou a vrbu křehkou zde tedy nelze považovat za stanovištně nepůvodní

⁴ do porostu zjevně zasahuje SLT 2D4, dub zde tedy nelze považovat za stanovištně nepůvodní

⁵ do porostu zjevně zasahuje SLT 3D8, dub zde tedy nelze považovat za stanovištně nepůvodní

¹ poznámka: Nežídka se jedná o lesy výběrného typu nebo (zpravidla přestárlé) původně světlé pařeziny s výstavky lesních porostů

Jak již bylo konstatováno v minulém plánu péče (Wimmer 2002) porovnáním vymapovaných typologických jednotek s aktuálním stavem stanovišť lze zjistit značné nesrovnalosti. Společenstva na pozemcích určených k plnění funkcí lesa náleží podle typologického systému ÚHÚL k souborům lesních typů 3D – obohacená dubová bučina, 3H – hlinitá dubová bučina, 3S – svěží dubová bučina. Na vodou ovlivněných částech nivy lze z SLT 3D vyčlenit poměrně rozsáhlé segmenty, které odpovídají SLT **3L – jasanová olšina potocní** (OL 4-8, JS 1-3, SM 0-3, {javory, OS, VR, TPč} +), v místech se stagnující vodou s přechody do SLT **1G2 – vrbová olšina mokřadní** (OL 6, VR {*S. fragilis*, *S. alba*} 3, {OS, TPč, TPb} +-0). V případě, že budeme respektovat předpis LHP, pak v místě olšiny budeme mít přirozenou dřevinnou skladbu odpovídající LT 3D8 – obohacená dubová bučina a budeme při obnově v souladu s rámcovými hospodářskými směrnici nahrazovat olši lípou, bukem a dubem. Každý rozumný lesní hospodář by to neudělal a olši by ve střední podmáčené části porostu opět nahradil olší a jasanem, dub, lípu, popř. habr a buk by použil pouze při sušším okraji.

Pozn: Pokorný (2008): *Diskuse ke způsobu hodnocení přirozenosti lesních porostů a otázce dalšího usměřování jejich vývoje*

Výchozí hodnotící kritéria podle T.Vršky a L.Horta (In: Sbíрка zákonů 60/2008) lze jen obtížně uplatnit ve výchozím případě lesů významněji ovlivněných člověkem – které však nezdědka představují hlavní motiv ochrany řady zvl. chráněných území.

Pro potřeby klasifikace a návržení vhodného způsobu další péče, resp. usměřování vývoje těchto lesních porostů je nutné uvedený materiál dále zásadněji modifikovat. Není právě šťastné, že se tento účelový materiál (bez předchozí širší diskuse) stal podkladem legislativně závazné metodiky hodnocení přirozenosti lesních porostů a zpracování plánů péče. Uplatnění do značné míry schematické klasifikace přirozenosti lesních porostů totiž vede mimo jiné právě k jisté hodnotící „devalvací“ lesů nízkých nebo sdružených (porostní tvary pařezin s výstavky, světlé hájové porosty...), které svojí strukturou jednoznačně neodpovídají teoretickým předpokladům k zařazení v kategorii: „porosty ponechané dalšímu samostatnému vývoji“, ani modelům „přirozené skladby“. Přitom, ne vždy se nutně musí jednat o plně vyzrálá, „klimaxová“ společenstva, blízká potencionální vegetaci stanoviště. Za přírodě blízké v širším slova smyslu mohou být, přinejmenším dle odborného náhledu zpracovatele, oprávněně považovány i některé lesní porosty tvaru lesa nízkého nebo sdruženého (vyspělé „etážové pařeziny“ s porostními výstavky) – obdobně jako les výběrný, případně sukcesí vzniklé formace přípravného lesa. Cílem péče o taková lesní společenstva, jakož i zásahů navržených v lesních porostech tedy nemusí vždy nutně být, aby se lesní porosty staly následně „plně bezzásahovými“ nebo přiblížily potencionální skladbě dle stanovištních modelů.

Výchozí podklady :

Vrška T., Hort L. (2003): Základní kritéria a parametry pro hodnocení „přirozenosti“ lesních porostů. - AOPK ČR, Brno. In: Sbíрка zákonů č. 60/2008. Revidováno, upraveno a doplněno – (Pokorný 2008). Přihlédnuto ke klasifikaci přirozenosti vegetace na základě stupně ovlivnění podle Hornsteina, event. Ellenberga, vycházející ze srovnání přírodního a současného stavu (Lacina in Lów et al., 1995). Vzhledem k faktické neexistenci člověkem nedotčených lesů na území naší republiky nejsou uvažovány lesy původní. Nejasně vymezený pojem kategorizace přirozenosti pro výrazně ovlivněné porosty „les kulturní“ byl nahrazen vhodnějším termínem „lesy přírodě vzdálené“.

Doplňující poznámky :

v sloupci 1.*

- Hodnotí se přítomnost stanovištně a geograficky nepůvodních dřevin v lesním porostu.

v sloupci 2.**

- Udává se přítomnost všech hlavních stanovištně a geograficky původních dřevin, tj. těch, jež mají v přirozené skladbě společenstva předpokládaný podíl více než 1/5 (se zastoupením reprodukce schopných jedinců těchto dřevin).

2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup

I přesto, že PP Kysibl byla vyhlášena teprve v r. 2002, byla zde provedena řada velice pozitivních zásahů, které z velké části obnovily významnou část přírodních kvalit území. Jednalo se především o razantní obnovu (odstranění křovin, obnova pravidelné seče) nelesních společenstev vlhkých luk, což významně podpořilo rozvoj populací některých významných rostlinných druhů. Také uvolnění a vyvětvění lesních okrajů v jz. části území lze hodnotit jako jednoznačně pozitivní zásah.

Za jednoznačně negativní lze považovat kompostování biomasy v lesních okrajích, často v místech s kvalitně vyvinutým bylinným patrem. Tento způsob likvidace biomasy byl aplikován i přesto, že předchozí plán péče striktně doporučuje její odvoz mimo ZCHÚ.

Na konkrétní zásahy do lesních společenstev nebylo zatím příliš mnoho času. Plán péče na období od 1. 1. 2003 – 31. 12. 2005 (Wimmer 2002), lze označit jako velice rozumný, střízlivý a až na výjimky smysluplně hodnotící situaci a navrhuje efektivní zásahy. Za jednoznačně pozitivní lze označit návrhy provádět v dubohabrových porostech zásahy odpovídající hospodaření v typu středního lesa. Na rozdíl od LHP, který vychází z nekvalitně provedeného hodnocení lesnické typologie, reflektuje předchozí plán péče při obnovních zásazích použití stanovištně vhodných dřevin. Jediné s čím nelze souhlasit, je navrhovaná příměs buku (*Fagus sylvatica*) při obnově sušších lesních stanovišť na svazích nad nivou. Vzhledem ke značným konkurenčním schopnostem buku a vlastnostem jeho opadu by v budoucnu mohlo zmlazení této dřeviny znamenat významný problém v důsledku nežádoucího zastínění synusie lesního podrostu a změny trofie v opadu. Buk může významně omezovat rozvoj květnatého bylinného patra světlých dubohabrových hájů s pestrou vertikální strukturou, které by měly být cílovým stavem lesních porostů na svazích nivy.

Za pozitivní lze považovat návrhy postupné přeměny jehličnatých kultur na listnaté porosty a postupnou přeměnu monotónních dubových monokultur na vertikálně a horizontálně diferenciované porosty. Je jen škoda, že nebyly od r. 2003 zatím žádné z těchto navrhovaných zásahů uvedeny do praxe.

2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritní zájmy ochrany přírody pro PP Kysibl jsou následující:

- *zachování pravidelné seče bezlesých enkláv vlhkých luk*
- *zachování a cílená podpora světlého, listnatého, vertikálně strukturovaného lesa hájového typu na svazích nivy*
- *lesní společenstva potočního luhu ponechat prozatím samovolnému vývoji s ponecháním veškeré mrtvé a odumírající dřevní hmoty v porostu*
- *rekonstrukce jehličnatých kultur = převedení na listnaté porosty s dominantním dubem (*Quercus robur*) a habrem (*Carpinus betulus*).*

Způsob hospodaření na bezlesí i v lesním porostu je nutné sladit se zájmy ochrany všech významných fenoménů ZCHÚ (vegetace, flóra, entomofauna, dutinová hnízdiči apod.). Vzhledem k tomu, že nelesní pozemky jsou obtížně využitelné pro konvenční zemědělství a lesní pozemky jsou z velké části ve vlastnictví státních lesů, lze snad předpokládat minimální kolize se zájmy ochrany přírody.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Navrhované zásahy dle dílčích ploch

Plochy byly vymezeny dle charakteru biotopu a věkové skladby porostů s ohledem na konkrétní potřeby plánu péče (viz Příloha 1, obr. 2). Navrhované zásahy jsou uvedeny v tabulce 6. Kromě v tabulce uvedených opatření je důležité při hospodaření a péči aplikovat následující činnosti:

- *Vyznačení stromů listnatých dřevin k výběrové těžbě bude **vždy** provedeno pracovníkem orgánu ochrany přírody nebo jinou jím pověřenou osobou fyzicky v terénu.*
- *Na všech plochách, kde je navrženo pomístní prosvětlení porostu či výchova probírkou, doporučujeme přednostně odstraňovat jasan (*Fraxinus excelsior*).*
- *V případě habru (*Carpinus betulus*) se doporučuje výběrová těžba a převedení vybraných jedinců na pařezinovou strukturu s krátkou dobou obmýtí (cca 15 – 20 let).*
- *Při výběrové těžbě **nesmí** být preferovány stromy (listnaté dřeviny) proschlé s výskytem suchých větví a dutin, postupně odumírající. Naopak by měly být na území PP ponechány.*
- *V případě jakékoli těžby a vysekávání křovin budou po dokončení odstraněny všechny těžební zbytky (chrást, kůra, tenké větve). Ponechávány budou případně pouze předem určené kmeny či silné větve listnatých dřevin. Odstranění je vhodné provést štěpkováním s následným odvozem vzniklé biomasy mimo území vlastní lokality.*
- *Pro podporu přežívání a rozvoje xylofágní entomofauny je **vysoce žádoucí ponechání ca 5 % z celkové zásoby dřeva listnatých dřevin na ploše**. Na plochách, kde je navržen bezzásahový režim (potoční luh) je žádoucí ponechat veškeré mrtvé a odumírající dřevo. Na plochách s dubohabrovými porosty je žádoucí při těžbě ponechávat vysoké pařezy (ca 60 – 100 cm nad povrchem země).*
- *Žádoucí je provedení výběrového zmlazení lísky (plochy č. 6, 18, 23). Provádět postupně, nikdy neprovádět kompletní zmlazení. Na konkrétních plochách vymežit pásy (viz Příloha 1, obr. 4), kde bude postupně provedeno zmlazení. Každé 2-3 roky (2010, 2013, 2015) bude provedeno zmlazení na jedné z vyznačených ploch (viz Příloha 1, obr. 4).*

Tabulka 6: Návrh opatření podle dílčích porostních ploch. Poloha jednotlivých dílčích ploch je znázorněna v Příloze 1, obr. 2. V tabulce jsou zahrnuty všechny plochy ležící na lesní půdě bez ohledu na to zda se jedná o lesní porosty, bezlesí na lesní půdě nebo maloplošné okrajové části ležící mimo parcely lesních pozemků. Kódy biotopů použité v tabulce jsou převzaty podle Katalogu biotopů České republiky (Chytrý et al. 2001). Lomítkem (/) jsou odděleny jednotlivé biotopy, které na vyznačené ploše tvoří mozaiku, pomlčkou (-) jsou odděleny velmi obtížně fytoocenologicky hodnotitelné porosty vykazující prvky a přechody obou uvedených jednotek.

č. plochy	Věková skupina	Biotop	Popis plochy	Navrhované zásahy/další poznámky	Záměr
1	-	Degradovaný fragment dubohabřiny (L3.1)	Skupina vzrostlých dřevin s dominantním zastoupením dubu, při okrajích a v podrostu významné zastoupení křovin (<i>Crataegus</i> sp., <i>Malus</i> sp., <i>Euonymus europaea</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Sambucus nigra</i>), v jarním aspektu ochuzené zastoupení hájových bylin (<i>Pulmonaria officinalis</i> , <i>Polygonatum multiflorum</i>) v podrostu, celkově však silná ruderalizace splachy z pole.	Na sv. straně porostu sousedícího s nekoseným lučným porostem a v podrostu by bylo vhodné odstranění křovin (perioda 1/10 let) . Křoviny na stranách sousedících s polní kulturou neodstraňovat! Případně je vhodné dle potřeby provést prosvětlení porostu .	Světlý porost vzrostlých dřevin a pravidelným zmlazováním křovin.
2	-	Ruderalizované, odvodněné louky (X5)	Nelesní plocha tvořená odvodněným a ruderalizovaným lučným porostem s dominantním zastoupením psárky (<i>Alopecurus pratensis</i>) s významným zastoupením širokolistých bylin (<i>Geranium pratense</i> , <i>Cirsium oleraceum</i>), silně ruderalizované (<i>Urtica dioica</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Rumex obtusifolius</i>). Vzácně výskyt <i>Betonica officinalis</i> .	Obnova pravidelné seče (1-2x/rok). Plocha byla v minulosti narušena odvodněním a dlouhodobá absence kosení v kombinaci se splachy z okolních polí porost silně degradovala. Stále však má cenu tuto plochu v kontextu celého ZCHÚ udržovat. Na ploše se nachází hluboká, otevřená meliorační skruž. V zájmu bezpečnosti by bylo vhodné toto místo viditelně označit, případně zahradit.	Obnova koseného lučného porostu.
3	13	Dubohabřiny (L3.1)	Lesní porost se střídavě dominantním dubem (<i>Q. robur</i>) a habrem (<i>Carpinus betulus</i>), v keřovém patře hojně zastoupeny druhy mezofilních křovin (<i>Corylus avellana</i> , <i>Crataegus</i> sp., <i>Lonicera xylosteum</i> , <i>Sambucus nigra</i>). Bylinné patro tvoří ochuzená garnitura dubohabřin (<i>Symphytum tuberosum</i> , <i>Polygonatum multiflorum</i> , <i>Adoxa moschatellina</i> , <i>Primula elatior</i> , <i>Hepatica nobilis</i>)	Pomístně prosvětlit, výběrem po ploše. Preferovat zmlazení habru (<i>Carpinus betulus</i>) a lísky (<i>Corylus avellana</i>), zásahy směřovat k pěstování středního typu lesa.	Vertikálně strukturovaný světlý listnatý lesní porost s otevřenými a světlými lesními okraji ve spodní části v kontaktu s lučným porostem.
4	3	Dubohabřiny (L3.1)	Mladé výsadby dubu (<i>Quercus robur</i>) a javoru klenu (<i>Acer pseudoplatanus</i>) s příměsí dalších dřevin s relativně vyvinutým bylinným patrem (<i>Symphytum tuberosum</i> , <i>Polygonatum multiflorum</i> , <i>Mercurialis perennis</i> , <i>Primula elatior</i> , <i>Paris quadrifolia</i>), keřové	Odstranit výsadbu smrku , jinak provádět běžné výchovné zásahy, při probírkách preferovat dub (<i>Quercus robur</i>) a přednostně odstraňovat z porostu jasan (<i>Fraxinus excelsior</i>).	Listnatý lesní porost s otevřenými a světlými lesními okraji ve spodní části v kontaktu s lučným

			patro vyvinuté místy (<i>Lonicera xylosteum</i> , <i>Corylus avellana</i> , <i>Crataegus</i> sp.). Při okraji porostu nevelká, mladá výsadba smrku (<i>Picea abies</i>)		porostem.
5	6	Dubohabřiny (L3.1)	Lesní kultura s dominantním dubem (<i>Q. robur</i>), keřová patro vyvinuté na části segmentu (<i>Lonicera xylosteum</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Crataegus</i> sp., <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Euonymus europaea</i>). Bylinné patro je značně ruderalizované (<i>Urtica dioica</i>), výskyt a pokryvnost hájových druhů je značně ochuzená.	Výběrově prosvětlit, ponechat pařezy o výšce min. 0,5 m.	Světlý listnatý lesní porost
6	8	Dubohabřiny (L3.1)	Lesní porost na svahu nad potokem s dominantním zastoupením dubu (<i>Q. robur</i>), vtroušeně s třešní (<i>Prunus avium</i>), bohatě vyvinuté keřové patro (<i>Corylus avellana</i> , <i>Crataegus</i> sp., <i>Lonicera xylosteum</i>), bylinné patro hájového typu (<i>Symphytum tuberosum</i> , <i>Polygonatum multiflorum</i> , <i>Pulmonaria officinalis</i> , <i>Paris quadrifolia</i> , <i>Anemone nemorosa</i>)	Pěstební zásahy směřovat k tvaru středního lesa. Území rozdělit na tři plochy, každé 2-3 roky v jedné z ploch vysekat lísku (<i>Corylus avellana</i>) případně další druhy z keřového patra. 1 x/9 let bude keřové patro v každé z ploch vysekané. Při vysekání ponechat vždy pařezy ca 0,5-1 m nad zemí.	Světlý vertikálně i horizontálně diferenciovaný listnatý porost s osluněnými duby.
8	-	Vlhké pcháčové louky (T1.5)	Luční porost s dominantním zastoupením psárky (<i>Alopecurus pratensis</i>) a lipnice (<i>Poa trivialis</i>) s významným zastoupením širokolistých bylin (<i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Cirsium oleraceum</i> , <i>Geranium pratense</i>), ruderalizace je mírná, roztroušeně výskyt ocúnu jesenního (<i>Colchicum autumnale</i>). Vzácně výskyt hadího kořene většího (<i>Bistorta major</i>).	Kosit 2x/rok po dobu 3 let (1. seč – 2 pol. května, 2. seč – 2 pol. července). Po uplynutí 3 let, kdy bude navrhovaný harmonogram dodržen, je možné kosit již jen 1x ročně. Vždy však musí být seč provedena v období od 1.7. do 20.7. Pokosená biomasa musí být ihned po provedení seče důkladně shrabána (v nejlepším případě usušena na místě) a odvezena. Při seči ponechávat mozaikovitě ca 20% plochy nekosené. Nekosená místa střídát v rámci sezóny i meziročně.	Kosený luční porost
9	8	Potoční olšiny (L2.2)	Lužní lesní porost s dominantní olší (<i>Alnus glutinosa</i>), v podúrovni místy výrazná expanze jasanu (<i>Fraxinus excelsior</i>). Místy hojná prameniště. Bylinné patro vyvinuté bohatě bez výrazných známek ruderalizace. Vzácně výskyt bledule jarní (<i>Leucojum vernum</i>), místy na prameništích a v korytě potoka s výskytem potočnicku vzpřímeného (<i>Berula erecta</i>).	Bez zásahu	Potoční olšina pralesovitého charakteru
10	-	Vegetace vysokých ostřic (M1.7)	Dlouhodobě nekosený, původně luční porost s téměř monodominantním zastoupením ostřice ostré (<i>Carex acutiformis</i>), pouze vzácně přimíšeny další druhy (<i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Caltha palustris</i> , <i>Carex cespitosa</i>)	Bez zásahu. Ideálním způsobem obhospodařování by byla pravidelná seč např. v 5-leté periodě. Vzhledem k rozsahu a náročnosti údržby hodnotnějších bezlesích částí PP je v současnosti vhodné soustředit omezené finanční prostředky na kvalitní údržbu cennějších ploch.	

11	-	Vlhké pcháčové louky (T1.5)	Podmáčené ostřicové louky as. <i>Caricetum cespitosae</i> s dominantním zastoupením ostřice trsnaté (<i>Carex cespitosa</i>). Jedná se o jednu z nejzachovalejších nelesních částí PP. Roztroušeně výskyt úpolínu nejvyššího (<i>Trollius altissimus</i>), ojediněle výskyt žluťuchy lesklé (<i>Thalictrum lucidum</i>) aj.	Kosit 1x ročně (v období od 15.7. – 15.8.), důkladně odstraňovat biomasu. Při seči ponechávat mozaikovitě ca 20% plochy nekosené. Nekosené plochy meziročně střídat.	Kosený luční porost
12	-	Mezofilní křoviny (K3)	Křovinatý lesní lem tvořený relativně pestrou směsí křovin (<i>Prunus spinosa</i> , <i>Crataegus</i> sp., <i>Euonymus europaea</i> , <i>Viburnum opulus</i>). Součástí porostu je i skupina mladého náletu topolu osiky (<i>Populus tremula</i>)	Ponechat v této fázi bez zásahu.	
13	-	Vlhké pcháčové louky (T1.5-X5)	Odvodněním a zemědělskou intenzifikací silně ovlivněný pás lučního porostu s dominantním zastoupením širokolistých bylin (<i>Cirsium oleraceum</i> , <i>Geranium pratense</i>) a značnou mírou ruderalizace (<i>Urtica dioica</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Cirsium arvense</i>). Zbytky původních druhů vlhkých luk místy zachovány.	Kosit 2x/rok (1. seč – 2 pol. května, 2. seč – 2 pol. července - srpen). Důsledně odstraňovat biomasu. Při každé seči ponechávat mozaikovitě ca 20% plochy nekosené (vždy na jiných místech). Nekosená místa střídat v rámci sezóny i meziročně.	
14	8, 7	Potoční olšiny (L2.2)	Luh podél toku potoka, plynule přechází v porosty dubohabřin. Tok potoka přirozeně meandruje, pouze na j. okraji nepatrná část koryta napřímena. Dominuje olše (<i>Alnus glutinosa</i>), okrajově vtroušeně dub (<i>Q. robur</i>) a vrba křehká (<i>Salix fragilis</i>). V bylinném patře zastoupeny typické druhy lužní s druhy dubohabřin (<i>Crepis paludosa</i> , <i>Primula elatior</i> , <i>Pulmonaria officinalis</i> aj.) Vzácně výskyt česneku medvědího (<i>Allium ursinum</i>)	Ponechat v této fázi bez zásahu	Potoční luh pralesovitého charakteru.
15	-	Okrajový lem dřevin a mezofilních křovin (X12, K3)	Pás vzrostlých dřevin (<i>Alnus glutinosa</i> , <i>Quercus robur</i>) v podrostu s různě zapojeným pásem křovin (<i>Crataegus</i> sp., <i>Euonymus europaea</i> , <i>Sambucus nigra</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Sambucus nigra</i>), bylinné patro má ruderalní charakter, ovlivněno splachy z pole.	Ponechat bez zásahu, slouží jako relativně účinná zábrana proti splachům z okolního pole.	
16	-	Vlhké pcháčové louky (T1.5)	Podmáčený kosený luční porost s dominantním zastoupením širokolistých bylin (<i>Chaerophyllum hirsutum</i> , <i>Poa trivialis</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Cardamine amara</i> , <i>Mentha longifolia</i>). Roztroušeně výskyt úpolínu (<i>Trollius altissimus</i>) a ostřice trsnaté (<i>Carex cespitosa</i>). Ruderalizace mírná.	Kosit 1x ročně (v období od 15.7. – 15.8.), důkladně odstraňovat biomasu. Ponechat ca 20% plochy nekosené (vždy na jiných místech). Nekosené plochy meziročně střídat.	Kosený luční porost

17	12, 8, 5	Potoční olšiny (L2.2)	Sušší typ olšiny s dominantním zastoupením olše (<i>Alnus glutinosa</i>) ve stromovém patře. Zvodnělá prameniště pouze okrajově. V keřovém patře výrazně zastoupený bez černý (<i>Sambucus nigra</i>) a místy líska (<i>Corylus avellana</i>). Bylinné patro vyvinuté se zvýšeným zastoupením eutrofizace (<i>Ficaria verna</i> , <i>Paris quadrifolia</i> , <i>Polygonatum multiflorum</i> , <i>Primula elatior</i> , <i>Symphytum tuberosum</i>). Při potoku na světlině výskyt bývalých luk, dnes již dřevinami zarostlých s výskytem ocúnu (<i>Colchicum autumnale</i>).	V podstatě možné ponechat bez zásahu. V rámci prosvětlení a podpory bylinného patra by bylo vhodné místy jednorázově odstranit keřové patro, zejména porosty bezu černého (<i>Sambucus nigra</i>) .	Potoční luh pralesovitého charakteru.
18	12, 5	Dubohabřiny (L3.1)	Lesní porost s dominantním dubem (<i>Quercus robur</i>) ve stromovém patře ojediněle výskyt smrku (<i>Picea abies</i>) a jírovce maďalu (<i>Aesculus hippocastanum</i>), bohatě vyvinuté keřové patro (<i>Corylus avellana</i>). I přes eutrofizaci a ruderalizaci v podrostu druhová garnitura E1 patra zčásti zachována (<i>Symphytum tuberosum</i> , <i>Pulmonaria officinalis</i> , <i>Anemone nemorosa</i> , <i>Polygonatum multiflorum</i> aj.)	Výběrově prosvětlit. Při výběru preferovat nepůvodní dřeviny (<i>Picea abies</i>). Vhodné by bylo pásové zmlazení lísky pro prosvětlení v E1 patře na části vymezené plochy. Neodstraňovat křoviny v lemu na kontaktu s polní kulturou.	Vertikálně členěný světlý hájový porost.
19	-	Mokřadní vrbiny (K1)	Zvodnělé, částečný rozliv koryta potoka, polykormony vrby šedavé (<i>Salix cinerea</i>) na okraji vlhké louky.	Bez zásahu	
20	-	Tužebníková lada (T1.6)	Vysokobylinné porosty s dominantním zastoupením tužebníku jilmového (<i>Filipendula ulmaria</i>), vtroušeně s ostřicí trsnatou (<i>Carex cespitosa</i>). Bývalé louky as. <i>Caricetum cespitosae</i> v pokročilém stadiu sukcese. Místy hojně krtičník křídlatý (<i>Scrophularia umbrosa</i>). Při okraji porost <i>Alnus glutinosa</i> .	Vzhledem k zachovalému vodnímu režimu plochy a stále relativně pestrému druhovému složení je žádoucí obnova pravidelné seče. Před obnovou seče je vhodné alespoň částečné odstranění náletových olší. Seč provádět 1x ročně v termínu (v období od 1.7. – 15.8.), důkladně odstraňovat biomasu. Ponechat ca 20% plochy nekosené (vždy na jiných místech) .	Kosený luční porost
21	-	Vlhké pcháčové louky (T1.5)	Kosený luční porost s významným zastoupením ostřice trsnaté (<i>Carex cespitosa</i>), tužebníku jilmového (<i>Filipendula ulmaria</i>) a lipnice obecné (<i>Poa trivialis</i>) podél přirozeného gradientu vlhkosti, hojně výskyt ocúnu jesenního (<i>Colchicum autumnale</i>). Při s. okraji zvýšená ruderalizace vlivem splachů z pole.	Kosit 2x/rok po dobu 3 let (1. seč – 2 pol. května, 2. seč – 2 pol. července). Po uplynutí 3 let, kdy bude navrhovaný harmonogram dodržen, je možné kosit již jen 1x ročně. Vždy však musí být seč provedena v období od 1.7. do 20.7. Pokosená biomasa musí být ihned po provedení seče důkladně shrabána (v nejlepším případě usušena na místě) a odvezena. Ponechat ca 20% plochy nekosené (vždy na jiných místech). Nekosená místa střídát v rámci sezóny i meziročně.	Kosený luční porost

22		Okrajový lem dřevin a mezofilních křovin (X12, K3)	Pás vzrostlých jedinců dubu (<i>Quercus robur</i>) v podrostu s křovinami (<i>Crataegus</i> sp., <i>Humulus lupulus</i> , <i>Euonymus europaea</i> , <i>Sambucus nigra</i>), bylinné patro místy silně ruderalizované, místy druhy dubohabřin.	Bez zásahu	
23	13, 9, 8	Dubohabřiny (L3.1)	Věkově diferenciované porosty, pás mohutných jedinců (<i>Quercus robur</i>) v podrostu s lískou (<i>Corylus avellana</i>), vtroušeně habr (<i>Carpinus betulus</i>). Na části plochy s mladší výsadbou dubu a plochy s významným zastoupením náletových dřevin (<i>Betula pendula</i>). E1 vyvinuté a relativně pestré bez výrazné ruderalizace.	Prosvětlení spodní etáže ve vymezených plochách (viz obr. 4) v okolí mohutných jedinců dubů.	Strukturovaný porost s osluněnými duby a se spodní etáží v různém stadiu zmlazování, směrem k lučnímu porostu otevřené lesní okraje.
24	7	Výsadba jehličnatých dřevin (X9A)	Porost s dominantním smrkem (<i>Picea abies</i>) a příměsí dalších dřevin, větší část jehličnatých dřevin, již částečně či zcela odumřelá. Bylinné patro degradované.	Kompletní rekonstrukce porostu, zalesnění dubem.	Listnatý, světlý porost s dominantním dubem letním.
25	2	Výsadba jehličnatých dřevin (X9A)	Mladá skupinová výsadba smrku (<i>Picea abies</i>) a modřínu (<i>Larix decidua</i>). Porost je zanedbaný a značně poškozený zvěří. V různé míře výrazné zmlazení listnatých dřevin a křovin.	Likvidace výsadby jehličnatých dřevin, ponechání výstavek listnatých dřevin.	Listnatý, světlý porost s dominantním habrem a dubem letním.

Komentář:

V této tabulce je uveden návrh zásahů dle jednotlivých dílčích porostních ploch, včetně perspektivního záměru, který sledují navržená opatření. Tento tabulkový přehled plně nahrazuje návrh opatření podle porostních skupin a je doporučeným výchozím podkladem pro stanovení pěstebních a obnovních zásahů v LHP.

Vymezené dílčí plochy obvykle reprezentují jednotlivé porostní skupiny či konkrétní typy biotopů. Lokalizace jednotlivých dílčích ploch je zřejmá ze zákresu nad detailním ortofotosnímkmem (v Příloze 1, obr. 2).

PP Dubová stráň - Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

Číslo směrnice (HS)	Kategorie lesa	Soubory lesních typů			
(25)	Les hospodářský	1 - 2H, B, D – živná stanoviště nižších poloh			
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny		ostatní dřeviny	
2D	DB 70-80	LP 10, HB 10, (JL, JV, TR) +		JS, JD, BB	
A) Porostní typ		B) Porostní typ		C) Porostní typ	
(255 – dubové) Světlé hájové dubohabřiny					
Základní rozhodnutí					
Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba
180-200	30				
Hospodářský způsob		Hospodářský způsob		Hospodářský způsob	
P-V					
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Společenstva prosvětlených hájových dubohabřin, výhledově možné a vhodné uplatnění varianty tvaru lesa sdruženého.					
Způsob obnovy a obnovní postup					
Podrostní způsob obnovy kombinovaný s jednotlivým až skupinovým výběrem s důrazem na předržení některých jedinců do jejich maximálního fyzického věku (nepreferovat jen kvalitní jedince, ale ponechávat i jedince proslhlé a odumírající). Maximální využití přirozené obnovy všech dřevin přirozené skladby, zachování kontinuální existence keřového patra (s pomístným prosvětlením), habr doporučujeme pěstovat výmladkovým obhospodařováním s krátkou dobou obmýetí (15-20 let). V případě umělé obnovy používat odrostků dřevin přirozené skladby, individuální ochrana.					
Péče o nálety, nárosty a kultury					
Plocení mladých skupin, podpora dubu a odsraňování stanovištně nepůvodních dřevin (SM, jírovec) – cílené prostřihávky nárostů a náletů, repelentní nátěry letorostů netox. přípravky. V případě nezbytnosti ožínání výsadeb (1-2x ročně).					
Výchova porostů					

Prosvětlování dorůstajících skupin silným probírkovým výběrem, alespoň částečně zachovávat porostní podúroveň. Mýsty vytvořit mozaikovitě prosvětlené porosty a uvolnit vzrostlé jedince výstavkového charakteru. Odstranit stanovištně nepůvodní dřeviny (SM, jírovec), jasan udržovat v rozmezí 0-5% v zastoupení druhové skladby dřevin.		
Opatření ochrany lesa		
ochrana proti zvěři		
Provádění nahodilých těžeb		
neprovádět		
Doporučené technologie		
V případě jakékoli těžby a vysekávání křovin nutno po dokončení odstranit všechny těžební zbytky (chrást, kůra, tenké větve). Ponechávají budou případně pouze předem určené kmeny či silné větve listnatých dřevin. Odstranění je vhodné provést štěpkováním s následným odvozem vzniklé biomasy mimo území vlastní lokality.		
Poznámka		
Pro podporu přežívání a rozvoje xylofágní entomofauny je vysoce žádoucí ponechání ca 5 % z celkové zásoby dřeva listnatých dřevin na ploše (kmeny, silné větve, pařezy ca 60 – 100 cm nad povrchem země). Neodstraňovat křoviny v lemu na kontaktu s polní kulturou.		

Číslo směrnice (HS)	Kategorie lesa	Soubory lesních typů			
(29)	Les hospodářský	3L, 1T, 5L – olšová stanoviště na podmáčených půdách			
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny	ostatní dřeviny		
3L	OL 60, JS 30	(VR, BŘ) 1	DB, JV, OS		
A) Porostní typ		B) Porostní typ		C) Porostní typ	
297 – olšové (smíšené)					
Základní rozhodnutí					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
-	-				
Hospodářský způsob		Hospodářský způsob		Hospodářský způsob	
-					
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Bezzásahové porosty pralesovitého charakteru					
Způsob obnovy a obnovní postup					
-					

Péče o nálety, nárosty a kultury		
-		
Výchova porostů		
-		
Opatření ochrany lesa		
-		
Provádění nahodilých těžeb		
-		
Doporučené technologie		
-		
Poznámka		

Číslo směrnice (HS)	Kategorie lesa	Soubory lesních typů			
(45)	Les hospodářský	3 – 4S, H, B, D – živná stanoviště středních poloh			
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny		ostatní dřeviny	
3S, 3H, 3D	DB7, (LP, HB) 2	(JV, JL, TR) +		BŘ, JS, JD	
A) Porostní typ		B) Porostní typ		C) Porostní typ	
(455 – dubové) Světlé hájové dubohabřiny		(455 – dubové) Nepůvodní smrkové porosty			
Základní rozhodnutí					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
180-200	30	-	-		
Hospodářský způsob		Hospodářský způsob		Hospodářský způsob	
P-V		N-H			
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Společenstva prosvětlených hájových dubohabřin, výhledově vhodné uplatnění varianty tvaru lesa sdruženého.		Cílená přeměna stanovištně nepůvodních smrkových porostů na přírodě bližší společenstva (světlé hájové dubohabřiny).			
Způsob obnovy a obnovní postup					

<p>Podrostní způsob obnovy kombinovaný s jednotlivým až skupinovitým výběrem s důrazem na předržení některých jedinců do jejich maximálního fyzického věku (nepreferovat jen kvalitní jedince, ale ponechávat i jedince proschlé a odumírající). Maximální využití přirozené obnovy všech dřevin přirozené skladby, zachování kontinuální existence keřového patra (s pomístným prosvětlením). Doporučujeme využívat výmladkového zmlazení, zejména u habru (habr pěstovat s krátkou dobou obmýtí 15-20 let). V případě umělé obnovy používat odrostků dřevin přirozené skladby, individuální ochrana. možnosti přirozené obnovy: u DB průměrné</p>	<p>Jednorázové odstranění smrkového a modřínového porostu. Rekonstrukci porostu naplánovat na semenný rok dubu a maximálně využít přirozené obnovy (narušení půdního povrchu). V případě nezdaru přirozeného zmlazení použít dosadbu podle cílové druhové skladby.</p>	
<p>Péče o nálety, nárosty a kultury</p>		
<p>Plocení mladých skupin, podpora dubu a odsraňování stanovištně nepůvodních dřevin (SM, MD) – cílené prostřihávky nárostů a náletů, repelentní nátěry letorostů netox. přípravky. V případě nezbytnosti ožínání výsadeb (1-2x ročně).</p>		
<p>Výchova porostů</p>		
<p>Prosvětlování dorůstajících skupin silným probírkovým výběrem, alespoň částečně zachovávat porostní podúroveň. Mýsty vytvořit mozaikovitě prosvětlené porosty a uvolnit vzrostlé jedince výstavkového charakteru. Odstranit stanovištně nepůvodní dřeviny (SM, MD), jasan udržovat v rozmezí 0-5% v zastoupení druhové skladby dřevin.</p>	<p>Cílená rekonstrukce na porosty s přírodě blízkou druhovou skladbou.</p>	
<p>Opatření ochrany lesa</p>		
<p>ochrana proti zvěři</p>		
<p>Provádění nahodilých těžeb</p>		
<p>neprovádět</p>	<p>Dle nezbytnosti – zpracování nutné nahodilé těžby (SM, MD)</p>	
<p>Doporučené technologie</p>		
<p>UKT, v případě jakékoli těžby a vysekávání křovin nutno po dokončení odstranit všechny těžební zbytky (chrást, kůra, tenké větve). Ponechávány budou případně pouze předem určené kmeny či silné větve listnatých dřevin. Odstranění je vhodné provést štěpkováním s následným odvozem vzniklé biomasy mimo území vlastní lokality.</p>		
<p>Poznámka</p>		
<p>Pro podporu přežívání a rozvoje xylofágní entomofauny je vysoce žádoucí ponechání ca 5 % z celkové zásoby dřeva listnatých dřevin na ploše (kmeny, silné větve, pařezy ca 60 – 100 cm nad povrchem země).</p>		

Ostatní navrhovaná opatření

Druh managementu: KOSENÍ

Zdůvodnění a popis:

Kosení je tradiční způsob obhospodařování vlhkých pcháčových a ostřicových luk. Zachovává bezlesý charakter území, potlačuje konkurenčně silné druhy, čímž umožňuje koexistenci širokého spektra lučních druhů a tak udržuje druhovou pestrost a charakter vlhkých pcháčových luk.

Navrhované zásahy jsou uvedeny v tabulce 6. Kromě v tabulce uvedených opatření je důležité při hospodaření a péči aplikovat následující činnosti a doporučení:

- *Dodržovat přesně určené termíny a frekvenci sečí dle tabulky 6.*
- *Striktně dodržovat navržené ponechání nepokosených ploch (dle tab. 6). Výběr ploch může být náhodný. Zásadní je však podmínka, aby se poloha ploch, jak sezónně (u dvousečných), tak meziročně vždy změnila a nedocházelo tak k systematickému nekosení např. jedné části vyznačených ploch.*
- *Pokosenou trávu je doporučeno sušit na ploše (pokud není příliš podmáčená, či bultovitá) a hrabat a odvážet až suché seno.*
- *Pokosenou biomasu nenechávat na ploše ležet déle jak 5 dní.*
- *Naprosto nežádoucí je mulčování, ponechávání posečené trávy na ploše po dobu delší než 10 dní a vytváření kompostů biomasy na ploše Přírodní památky.*

Termín seče je stanovený na dobu, kdy bude mít stále ještě účinný efekt na potlačení konkurenčně silných druhů a potřebný transport živin z ekosystému a zároveň nebude v přímém rozporu z dalšími předměty ochrany.

3.1.2 Péče o rostliny

Většinu zastoupených vzácných, ohrožených a zvláště chráněných druhů bude trvalé podmínky pro přežití na lokalitě vytvářet realizace navržených managementových zásahů.

3.1.3 Péče o živočichy

Základním principem zachování pestrých společenstev živočichů vázaných na světlé listnaté lesy je zachování světlých rozvolněných porostů s bohatým bylinným patrem a pestrá prostorovou strukturou keřového a stromového patra, které zajistí dostatek vhodných zdrojů a stanovišť pro všechna vývojová stádia. Pro lignikolní entomofaunu je nezbytné zajistit dostatek substrátu v podobě mrtvé a odumírající dřevní hmoty. Dále je vhodné udržovat „volné“ světlé lesní lemy vyvětčováním nejspodnějších větví. Zásadní je též zachování bezlesých enkláv a pravidelné kosení s ponecháním nepokosených částí minimálně 20% plochy při každé seči. Speciální zásahy ve prospěch některého konkrétního druhu nejsou potřebné.

Vzhledem k bezpečnosti jak lidí, tak volně se pohybujících zvířat by bylo vhodné provést zakrytí či jiné zabezpečení otevřených melioračních skruží. Ve vysokostébelném porostu jsou snadno přehlédnutelné a při pádu hrozí nebezpečí úrazu či nemožnosti se vůbec dostat ze skruže ven.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Zemědělství:

Zemědělskou půdu nacházející se v ochranném pásmu rezervace by bylo vhodné obhospodařovat s vyloučením používání agrochemikálií. Velice vhodné by bylo v rámci agroenvironmentálních opatření vytvoření alespoň úzkého protierozního pásu „biopásu“ (ca o šířce 20 m) podél celého území Přírodní památky. Další vhodnou možností, jak omezit splachy půdy a živin na plochu ZCHÚ je zatrávnění obdobně širokého pásu polních kultur po celém jeho obvodu. Naopak jakékoli zalesnění zemědělské půdy v ochranném pásmu ZCHÚ nedoporučujeme.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Je vhodné provést opravu a revizi vyznačení PP v terénu. V případě drobných rozdílů mezi vyznačením ZCHÚ a jeho oficiálním mapovým zákresem, by bylo vhodné vymezení území upravit dle vymezených ploch v zpracovaných v tomto Plánu péče (např. viz dílčí plocha č. 5 apod.).

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Vzhledem k praktické aplikaci zásahů, které navrhuje zde předložený Plán péče, je nezbytné převedení lesních porostů k kategorie hospodářských lesů na les zvláštního určení.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Nepřípustná je jakákoli činnost, která by znemožnila realizaci navrhovaných opatření, či další činnosti, které mohou znamenat nežádoucí narušení anebo eutrofizaci území, neúmyslné (vyvážení zahradního odpadu) či úmyslné vnášení rostlin či vypouštění živočichů z kultury či geneticky nepůvodních zdrojů (jiných přírodních lokalit) s výjimkou vysazování navrhovaných lesních dřevin.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Informace o předmětech ochrany, významu a hodnotě území je vhodné sdělit příchozím formou informační tabule instalované nedaleko ZCHÚ, například na okraji silnice vedoucí do Vratěnína. Území je vhodné pro konání odborných i výukových exkurzí.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Podrobné botanické i zoologické průzkumy byly provedeny souběžně se zpracováním Plánu péče. Jejich výsledky budou stejně jako tento plán péče k dispozici na Odboru životního prostředí, krajského úřadu Jihočeského kraje. Ověření výskytu populací vzácných a ohrožených druhů bude použito při zpracování aktualizovaného Červeného seznamu jižní části Čech.

Pro sledování změn vegetace a výskytu či rozvoje populací rostlinných a živočišných druhů vlivem zvoleného managementu by bylo vhodné založení trvalých monitorovacích ploch na vybraných plochách. Pokud se bude plán péče realizovat v celé své navrhované šíři bude to jeden z mála pokusů o aktivní management teplomilné lesní vegetace na území ČR a monitoring je velmi žádoucí pro vyhodnocení vlivu zásahů na konkrétní stav předmětů ochrany.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Výběrová těžba dřevin	60 000	
Likvidace klestu a těžebních zbytků	30 000	
C e l k e m (Kč)	90 000	
Opakované zásahy		
Kosení	70 000	420 000
Zmlazení křovin	20 000	60 000
C e l k e m (Kč)		570 000

4.2 Použité podklady a další materiály

ČGS (2004): GeoINFO – geovědní informace na území ČR [online]. – Česká geologická služba, Praha [cit. 2009-09-17]. Přístupné z [www http://nts5.cgu.cz/website/geoinfo/](http://nts5.cgu.cz/website/geoinfo/)

Ehrendorfer F. & Hamann U. (1965): Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – *Berichte des Deutschen Botanischen Gessellschaft*, 78: 35–50.

Ekrťová E. & Ekrť L. (2009): Botanický inventarizační průzkum přírodní památky Kysibl. – Ms. [depon. in: OŽP Krajský úřad Jihočeského kraje].

FARKAČ J., KRÁL D., ŠKORPÍK M. (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky, bezobratlí. – AOPK, Praha.

Neuhäuslová Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha.

Pokorný P. (2008): Diskuse ke způsobu hodnocení přirozenosti lesních porostů a otázce dalšího usměrňování jejich vývoje. – Ms. In: Ekrťová E. & Pokorný P., Plán péče Dubová stráň, p. 13 [depon. in: OŽP Krajský úřad Jihočeského kraje, České Budějovice]

Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky. – Příroda, Praha 18: 1-166.

Skalický V. (1988): Regionálně fyto geografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B.[eds], Květena ČR 1, 103–121, Academia, Praha.

Vrška T. & Hort L. (2003): Základní kritéria a parametry pro hodnocení “přirozenosti” lesních porostů. - AOPK ČR, Brno. – In: Sběrka zákonů č. 60/2008.

Plíva K. (2000): Trvale udržitelné obhospodařování lesů podle souborů lesních typů – ÚHÚL
Brandýs nad Labem

Wimmer J. (2002): Plán péče o navrženou přírodní rezervaci Kysibl na období 2003–2005. –
Ms. [depon. in: OŽP Krajský úřad Jihočeského kraje].

4.5 Plán péče zpracovali (za kolektiv zpracovatelů)

Mgr. Ester Ekrťová,
nám. Bratří Čapků 264,
588 56 Telč

Příloha 1: Mapy, fotografie

Obr. 1.: Situační fotografie lokality

Obr. 2.: Zákresy dílčích ploch (dle tab. 6, obr. 1)

Obr. 3.: Zákres navrhovaných zásahů (dle navrhovaných opatření viz tab. 6, obr. 2)

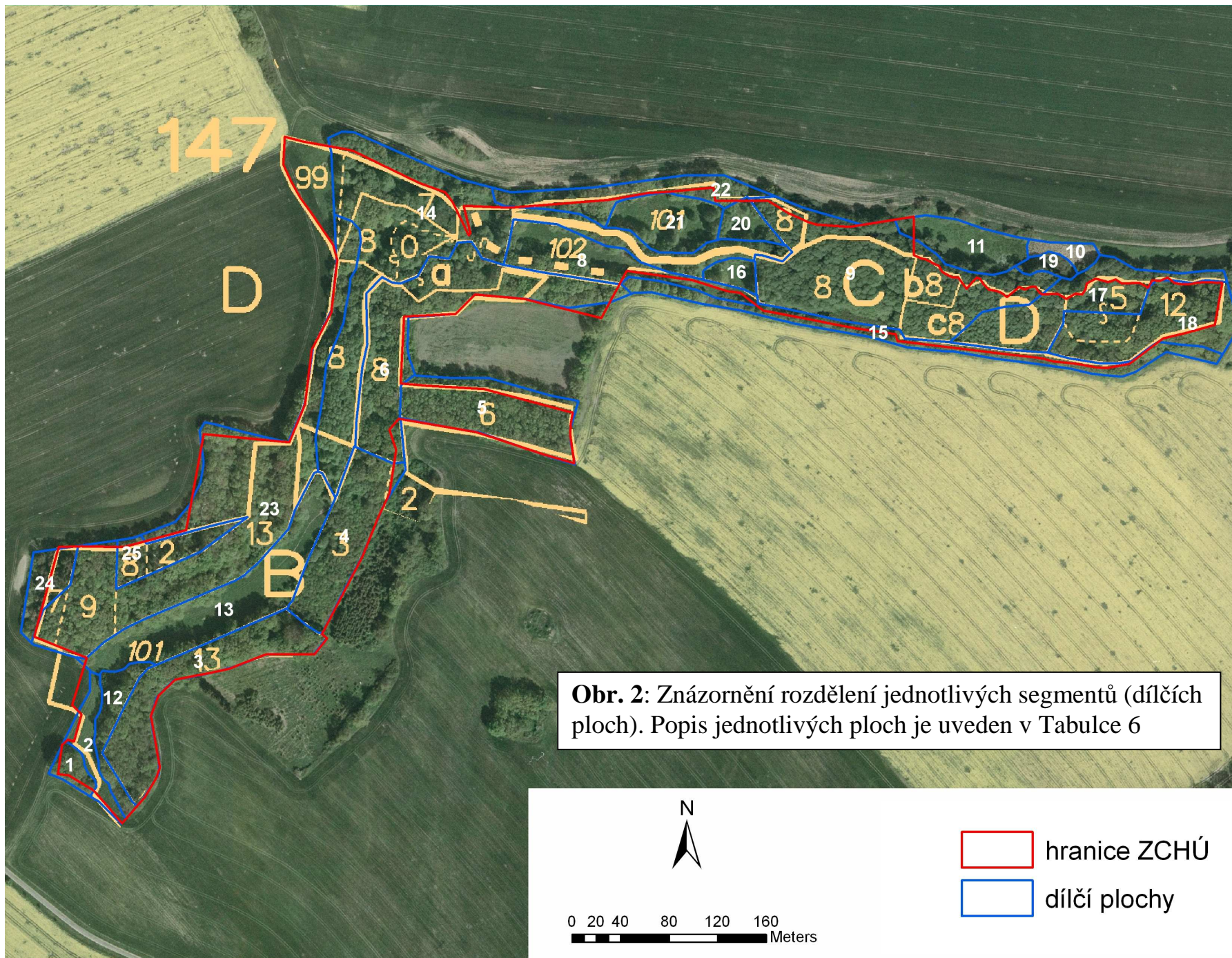
Obr. 4.: Zákres navrhovaných speciálních opatření – zmlazení keřového (E₂ patra) (dle navrhovaných opatření viz tab. 6, obr. 3)

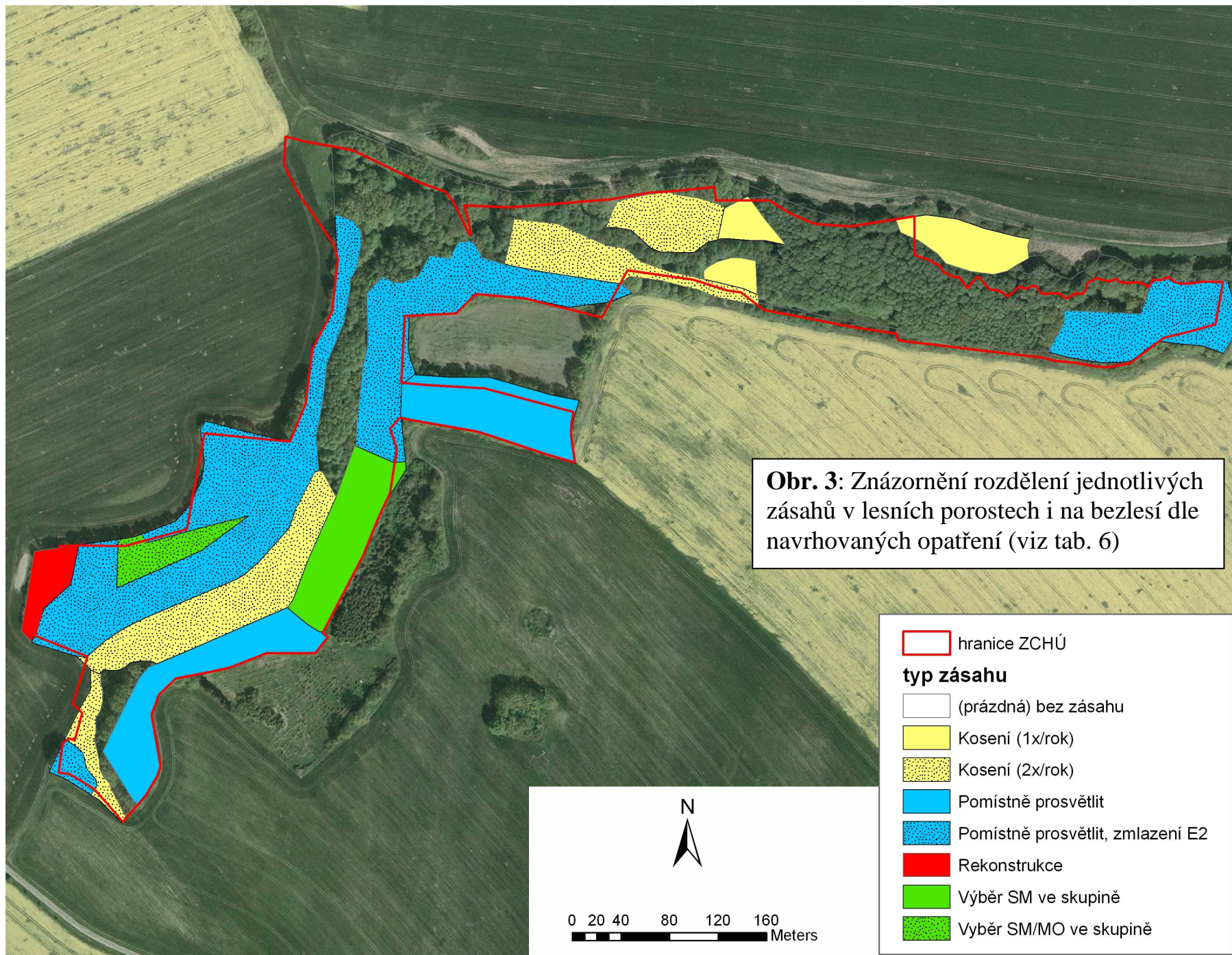
Obr. 5.: Mapa ZCHÚ dle hodnocení stupně přirozenosti lesních porostů (obr. 4)

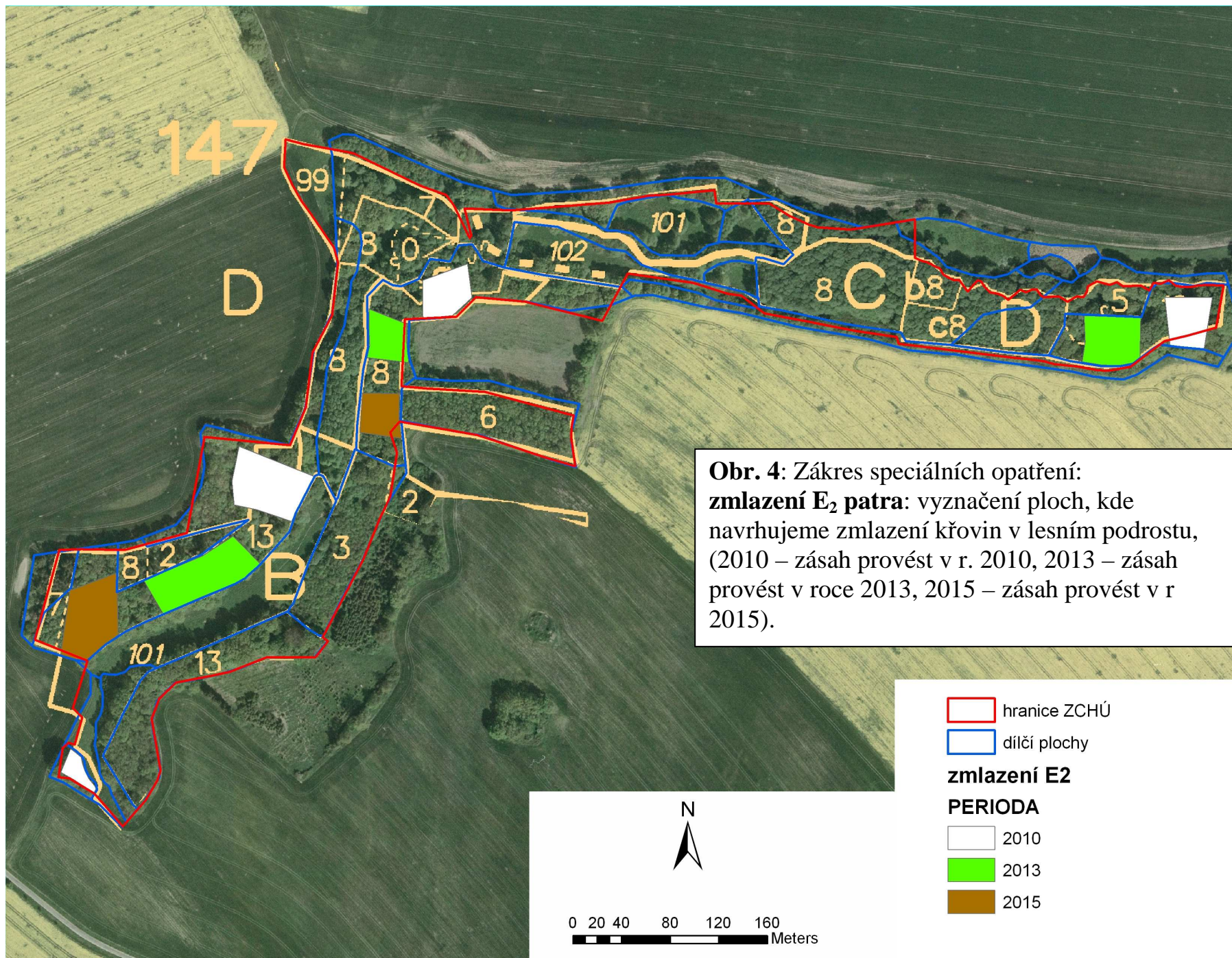
Obr. 6.: Katastrální mapa ZCHÚ (obr. 4)

Obr. 1: Situační pohledy z Přírodní památky Kysibl

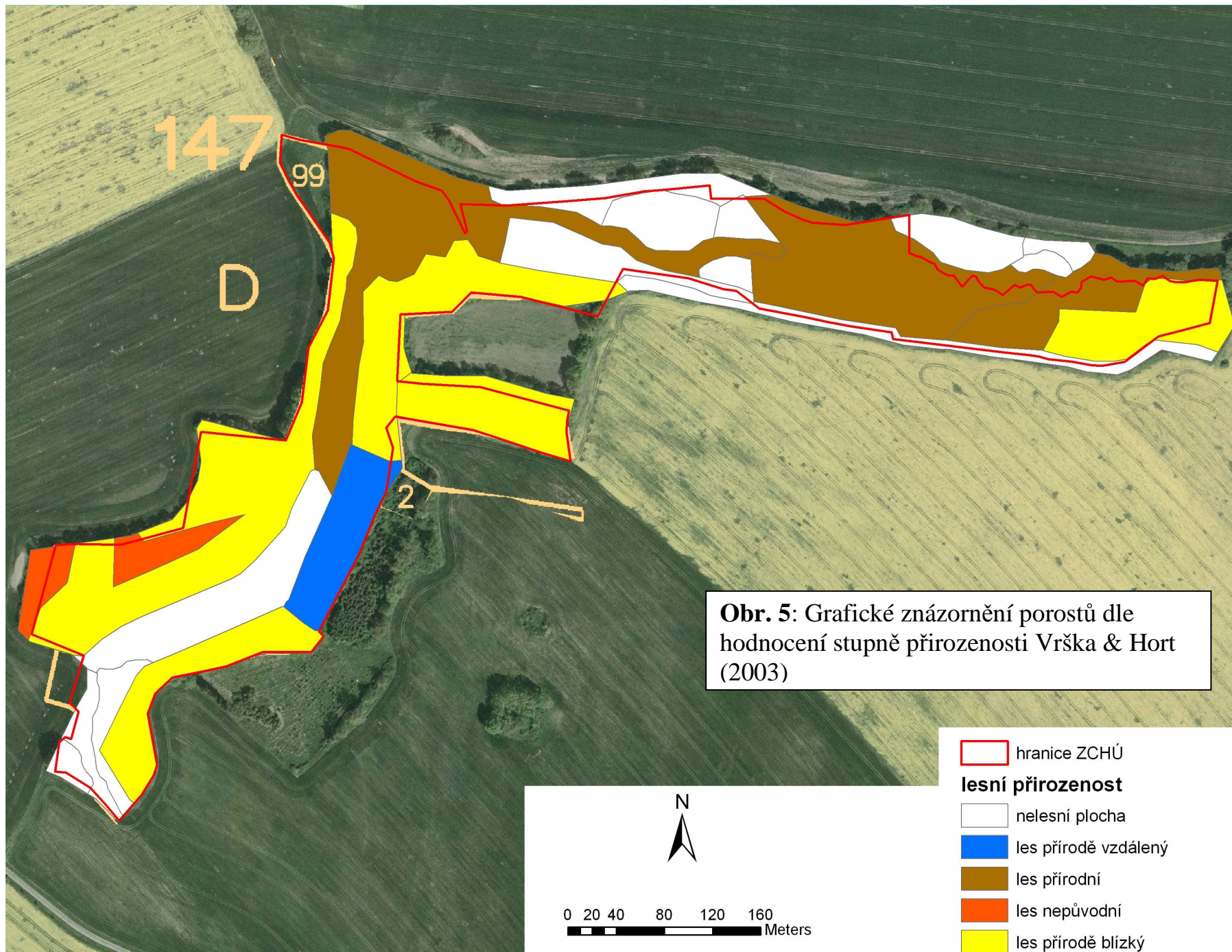

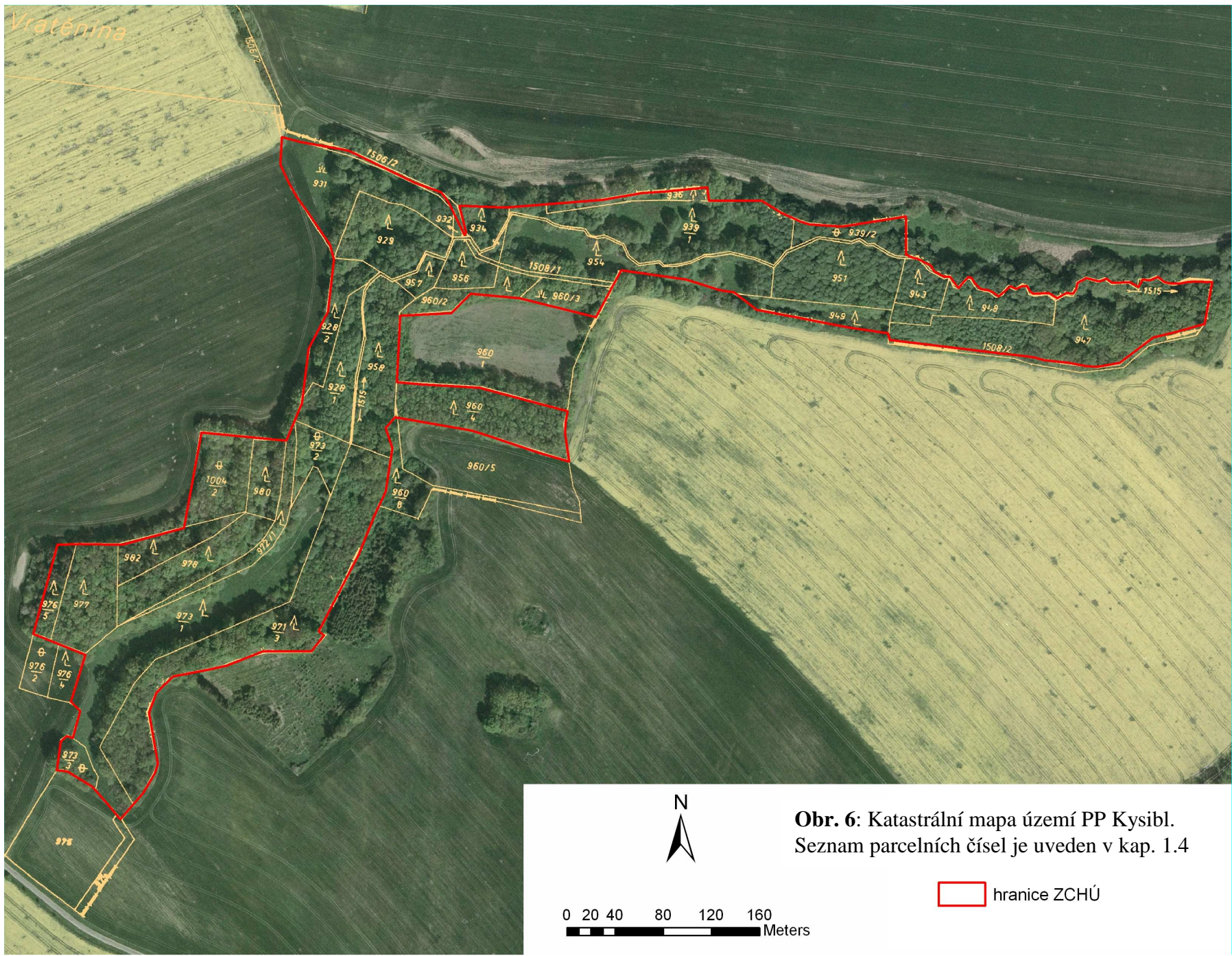

Obr. 4: Zákres speciálních opatření: **zmlazení E₂ patra:** vyznačení ploch, kde navrhujeme zmlazení křovin v lesním podrostu, (2010 – zásah provést v r. 2010, 2013 – zásah provést v roce 2013, 2015 – zásah provést v r 2015).

- hranice ZCHÚ
- dílní plochy
- zmlazení E₂**
- PERIODA**
- 2010
- 2013
- 2015

Obr. 6: Katastrální mapa území PP Kysibl.
Seznam parcelních čísel je uveden v kap. 1.4

 hranice ZCHÚ

